

ΕΤΟΣ 5'.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰουλίου 1903.

ΑΡΙΘ. 14.

Ἐπιμελητὴς τῆς Συντάξεως ΚΩΝΣΤ. ΛΥΚΟΡΤΑΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Τὰ σπουδαιότερα γεγονότα κατὰ τὸ λήξαν δεκα-
πενθήμερον ἐν τῇ πολιτικῇ σφαίρᾳ τῶν ἡμετέρων
πραγμάτων ὑπῆρξαν, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ψήφισις τοῦ
περὶ Γενικῆς Διοικήσεως Νόμου, τῆς πέτρας αὐτῆς
τοῦ σκανδάλου τριῶν βουλευτικῶν περιόδων, καὶ
τίς οἶδε καὶ πόσων ἄλλων εἰς τὸ μέλλον, ἐτέρωθεν
δὲ ἡ ψήφισις τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους,
τοῦ μακαρίου τούτου κράτους, τὸ ὅποιον, εἰρηνικῶς
ἐχόντων τῶν πραγμάτων καὶ τῆς Βουλῆς παρού-
σης, κατορθώνει νὰ κυβερνᾶται διὰ πιστώσεων ἐπὶ
ἐξ μῆνας, καὶ μῶλις τὸν ἔβδομον νὰ ἔχῃ τὸν προϋ-
πολογισμόν του, τὸν ὅποιον ψηφίζει ἐπιτροχάδην
εἰς δύο καὶ μόνον ἡμέρας.

Ἀλλὰ τῶν δύο τούτων μεγάλων γεγονότων,
τὰ ὅποια, ἀπλούστατα κατ' οὐσίαν, καθιστᾷ φοβερά
καὶ μεγάλα ὁ ἀδδρητισμός, ὑπὸ τοῦ ὁποίου ὅλοι
διαπνεόμεθα, ὑπερβάλλει κατὰ τὸ ὕψος ἐν ἄλλο γε-
γονός, γεγονὸς ἕμως τοῦτο καὶ ὄχι κολοκύβια, ὅτι,
διὰ τῆς ἐλεύσεως τοῦ ὑπουργείου Ράλλης εἰς τὴν
ἀρχὴν καὶ τῆς ἐδραιώσεως αὐτοῦ, ἡ διαταλευθεῖσα
δημοσία τάξις ἐπανέκτησε τὸ κράτος τῆς. Ὁφείλε-
ται δὲ τοῦτο πρωτίστως, οὐχὶ εἰς τὴν συνδρομήν,
ἤν, τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν ποιούμενον τὸ Δηλιγιαν-
νικὸν κόμμα, παρέσχεν εἰς τὴν νέαν κυβέρνησιν, ἀλλ'
εἰς τὴν ἀξίειπαινον καὶ πατριωτικὴν ὄντως πολι-
τείαν τοῦ κ. Θεοτόκη, ὅστις οὐδὲν ἔφερε πρόσκομμα
εἰς τὴν παγίωσιν κυβερνήσεως ἐν τῇ χώρᾳ, ἥτις
ὀλίγον ἔλειψε νὰ μείνῃ ἀκυβέρνητος καὶ νὰ κυλισθῇ
ἴσως καὶ εἰς ἐμφυλίους σπαραγμούς, ὑπακούουσα
εἰς εἰσηγήσεις ὀλεθρίας.

Οὕτω, τὸ ὑπουργεῖον Ράλλης, σιωπηρῶς διακο-
πεισὼν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς, ἔχει καιρὸν μέ-
χρι τοῦ ἐπιόντος Νοεμβρίου νὰ προετοιμάσῃ πλού-
σιον ἀμειψτὸν νομοσχεδίων, ἰδίως ἐκείνων, ἅτινα ἀ-
ποβλέπουσι τὴν στρατιωτικὴν τῆς χώρας ὀργάνω-
σιν. Διότι ὑπάρχει ἡ πεποίθησις, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον
Ράλλης θὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν νέαν βουλευτικὴν
σύνοδον ὡς ὑπουργεῖον πλέον αὐτοκέφαλον, μὲ πρό-
γραμμα ἴδιον, καὶ ἐντελῶς χειραφετημένον ἀπὸ τῆς
ὑποβολιμαίας καὶ ἐπιζημιῶν κηδεμονίας τοῦ κ.
Δηλιγιάννη, ὃν οὐκ ἐξ καθεύδειν τὸ τοῦ φίλου καὶ
συμμάχου τρόποιον.

Ἐλπίζωμεν ὅμως ὅτι ὁ κ. Δηλιγιάννης, εἰς τὴν
φορὰν τοῦ μοιραίου ὑπέικων καὶ πρὸ τῆς κατωφε-
ρείας τῶν ἐτῶν ἰλιγγίων, θ' ἀπόσχῃ ἐντίμως τῆς

πολιτικῆς παλαίστρας πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἐξουσίας,
ἥτις, ὁμολογουμένως, εἶνε πλέον φορτίον δυσβάστα-
κτον διὰ τὴν ἡλικίαν του καὶ τὴν ὁσημέραι ἐκλεί-
πουσαν, κατὰ φυσικὸν νόμον, πνευματικὴν του ρώ-
μην, ὅτι δέ, πατριωτικῶς καὶ οὗτος φερόμενος,
θέλει ἀφήσῃ ἐλεύθερον τὸ στάδιον εἰς ἄνδρα νεώ-
τερον αὐτοῦ καὶ ἀκμαιότερον, τὸν μέχρι χθὲς συμ-
παλαιστὴν του βουλευτὴν ἐξ Ἀττικῆς κ. Δ. Ράλλ-
ην, τὸν ρέκτην καὶ αὐστηρὸν πολιτευτὴν, δι' ὃν
φαίνεται τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ἔφθασεν, ἵνα δια-
πράξῃ τὰ κοινὰ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Πατρίδος.

Ἀναπτύσσων ὅλον τὸ σθένος καὶ τὰ διδάγματα
τῆς πολυετοῦς του πείρας ὁ κ. Ράλλης καὶ τὸν
πατριωτικὸν του ζῆλον ἐνασκῶν, ὅστις ἐλάνθανεν
ἐν τῇ ἀναγκαστικῇ ἀπραξίᾳ, εἰς ἣν τὸν εἶχε κατα-
δικάσει ἡ ἐπίμονος, φανατικὴ καὶ μακροχρόνιος δια-
πάλη δύο μεγάλων κομμάτων, ἅτινα ἐκληροδότησε
τὸ παρελθόν, οὐδεμία ἀπομένει ἀμφιβολία ὅτι θέλει
δράσῃ ἐπιτυχῶς καὶ δικαιῶσαι τὴν περὶ αὐτοῦ ἐκ-
τίμησιν τῶν συμπολιτῶν του, ἐπὶ μακράν σειρὰν
ἐτῶν ἀναδεικνυόντων αὐτὸν πρῶτον βουλευτὴν ἐν
τῇ Πρωτεύουσῃ.

Περατοῦντες ὦδε τὴν δεκαπενθήμερον ἐπιθεώ-
ρησιν τῆς «Ἀττικῆς Ἰριδος», ἀντὶ παντὸς ἄλλου
ἐγκωμίου ὑπὲρ τοῦ κ. Ράλλης, θὰ ἀναγράψωμεν ἐν
ἐπεισόδιον, τὸ ὅποιον ἔλαβε χώραν πρὸ τινων ἡμε-
ρῶν ἐν τῇ Βουλῇ, καὶ τὸ ὅποιον ἔμεινεν ἀπαρατή-
ρητον, ἀρκετὸν ὅμως νὰ σκιαγραφῇ τὴν εὐθύτητα
τοῦ χαρακτῆρος καὶ τὴν ἀντίληψιν τοῦ κυβερνᾶν
τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 5ης Ἰουλίου ἐν τῇ
Βουλῇ ὁ κ. Κουμουνοδούρος κατήγγειλε τὸν πα-
ράνομον διορισμὸν τοῦ κ. Κοφινιώτου, ὡς τμημα-
τάρχου ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας, καθότι οὗ-
τος εἶναι συγγραφεὺς διδακτικῶν βιβλίων, ὁ δὲ
σχετικὸς νόμος προβλέπει. ἀπαγορεύων τοιαύτην
περίπτωσιν. Ἐνῶ δὲ ὁ κ. Φαρμακόπουλος, ὁ ὑπουρ-
γὸς τῆς Παιδείας, ἠρκέσθη νὰ εἴπῃ ὅτι θὰ ἐξετάσῃ
τὸ ζήτημα, ὁ κ. Ράλλης ἐγερθεὶς ἀπὸ τῆς θέσεώς
του εἶπε τὰ ἐξῆς ἀξιοσημεῖωτα: Καὶ ἐγὼ φρονῶ
ὅτι, ἀφοῦ ὁ κ. Κοφινιώτης εἶναι συγγραφεὺς διδα-
κτικῶν βιβλίων δὲν δύναται νὰ κατέχῃ θέ-
σιν Τμηματάρχου ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῆς Παι-
δείας.

Τὰ ἐπισφραγίσαντα τὴν ὁμιλίαν τοῦ κ. Πρω-
θυπουργοῦ παταγώδη χειροκροτήματα δὲν ἔχουσιν
ἀνάγκην ἄλλων σχολίων.

Κ. Λυκόρτας

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΟΙΝΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

Τὴν 25 Ἰουνίου ἐ. ἔ. ἐγένοντο τὰ ἐγκρίνια τῆς ἐν Ἀθήναις ἰδρύσεως Ἑλληνικοῦ Τμήματος τῆς «Διεθνούς Ποινικολογικῆς Ἐνώσεως» ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ συλλόγου Παρνασσοῦ καὶ ἐνώπιον ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου. Ὅπως εἰσαγάγωμεν τὸν ἀναγνώστην εἰς τὴν ὑψηλὴν καὶ πρακτικὴν σημασίαν τῆς ἰδρύσεως ἐνὸς τοιούτου σωματείου ἐν Ἑλλάδι, ἀπετάθημεν πρὸς τὸν κ. Ν. Γ. Βλιάμου, ἓνα τῶν δραστηριωτέρων καὶ ἐνθουσιωδεστέρων ἰδρυτῶν τοῦ τμήματος τούτου, οὗτος δὲ εὐηρεστήθη νὰ παράσχῃ ἡμῖν τὰς ἐξῆς πληροφορίες:

Δέκα καὶ τρεῖς ἑναιετοὶ παρῆλθον ἀφ' οὗτο τρεῖς τῶν μεγίστων σκαπανέων καὶ μυστῶν τῆς ποινικῆς ἐπιστήμης ὁ Von Liszt τοῦ Βερολίνου, ὁ Prins τῶν Βρυξελλῶν καὶ Von Hamel τοῦ Ἀμστελδάμου, πάντες ἀφιλοκέρδως ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνήρχοντο, ὅπως θέσωσι τὰ θεμέλια ἐνὸς διεθνούς ποινικοῦ σωματείου, τὸν σκοπὸν προβαλλομένου νὰ χαράξῃ μέσην τινὰ τροχίαν ἐν τῇ ποινικῇ ἐπιστήμῃ καὶ καθάρῃ αὐτήν, ποῦ μὲν τῶν ἀναχρονισμῶν καὶ καταχρήσεων τῆς κλασσικῆς σχολῆς (Carrara, Rossi κλπ.), ἀπλῆ ἐξέτασις τοῦ ἀδικήματος ἔνευ τοιαύτης τοῦ ἐγκληματίου καὶ τῶν αἰτίων τοῦ ἐγκλήματος), ποῦ δὲ τῶν ὑπερβολῶν καὶ πλυνῶν τῆς θετικῆς σχολῆς (Lombroso, Ferri κλπ. ἀποκλειστικῶς ἀνθρωπολογικὴ καὶ κοινωνιολογικὴ ἐξέτασις τοῦ ἀδικήματος), ἥτις διὰ τῆς τεραστίως ἐξαπλώσεως τῶν ὑλιστικῶν θεωριῶν τῶν τελευταίων δεκαετηρίδων τοῦ XIX αἰῶνος, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦ εὐγλώττου καὶ τοῦ γρητευτικοῦ τρόπου τῆς ἀναπτύξεως τῶν θεωριῶν αὐτῆς, ἡπείλει σπουδαίως τοὺς κρατοῦντας ποινικοὺς θεσμούς, οἵτινες ὡς ἡ σημαντικώτερα ἄγκυρα τῆς ἀσφαλείας τῆς κοινωνίας φρωῶνται.

Ἡ μέση ὁδός, ἣν ἡ «Διεθνὴς ποινικολογικὴ Ἐνωσις» ἔτεμεν, ὥριζεν ὅτι τὸ μὲν ἡ ἐγκληματικότητα, τὸ δὲ τὰ μέτρα τῆς καταπολεμήσεως ταύτης ἀνάγκη νὰ θεωρῶνται οὐ μόνον ἀνθρωπολογικῶς καὶ κοινωνιολογικῶς (θετικὴ σχολή), ἀλλὰ καὶ νομικῶς (κλασσικὴ σχολή).

Σκοπὸς λοιπὸν τῆς Ἐνώσεως τυγχάνει ἡ ἐπιστημονικὴ σπουδὴ τῆς ἐγκληματικότητος, τῶν αἰτίων καὶ προσφύρων τρόπων πρὸς καταπολέμησιν ταύτης. Κατὰ συν-ἀκολουθίαν σπουδαιότερον ἀντικείμενον τοῦ σκοποῦ αὐτῆς τυγχάνει ἡ λεγομένη ποινικὴ πολιτικὴ (Kriminal politik) ἢ ποινολογία (Poenologie). Κατὰ τὸν κλάδον τοῦτῃ τῆς ποινικῆς ἐπιστήμης ἡ ποινὴ τυγχάνει σκοπὸς (Zweestrafe) ἄνευ δικαιοσύνης (ἐναντίον δηλ. τῶν θεωριῶν τοῦ Kant κλπ.) τοιαύτη δ' οὕσα ὀφείλει νὰ συνᾶδῃ τῇ χαρακτῆρι ὀρισμένου ἐγκληματίου καὶ τοῖς αἰτίοις τοῦ ἐγκλήματος (individuelisierungs prinzip, Wahlberg), ἀναλόγως δ' ἀμφοτέροις ὀφείλει νὰ γίνηται ἡ ἐκλογὴ τοῦ εἵδους καὶ τοῦ μεγέθους τῆς ποινῆς, ἥτις τοιοῦτοτρόπως δύναται νὰ πραγματοποιῇ τὸν σκοπὸν αὐτῆς, ὅστις ἐστὶν ἡ ἐπίτευξις ἢ τῆς διορθώσεως ἢ τοῦ ἀσυνόου ἢ τῆς ἐκφοβίσεως.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς «Διεθνούς ποινικολογικῆς Ἐνώσεως», ἥτις, ἐξαπλωθεῖσα σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς Ἐπικρατείας τῆς Εὐρώπης, περιλαμβάνει ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς τοὺς πρυτάνεις τῆς ποινικολογίας ὅλων τῶν πεπολιτισμένων χωρῶν καὶ συν-ἔδρια μέχρι τοῦδε ἐγένοντο σχεδὸν ἐν πάσαις ταῖς πρω-

τευούταις τῆς Εὐρώπης. Ὡς πρὸς δὲ τὸ ἐν Ἑλλάδι: Τμήμα, τοῦτο συνεστήθη κατὰ πρῶτον τὸν Μάϊον ἐ. ἔ. τῇ πρωτοβουλίᾳ τῶν κκ. Πελοπίδα Ἡλιοπούλου, Ν. Γ. Βλιάμου καὶ Π. Βιζυρίδου, ἐπιδιώκον τὴν πλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς Διεθνούς ποινικολογικῆς Ἐνώσεως ἐν Ἑλλάδι. Πρόεδρος τοῦ Τμήματος ἐξελέγη παμφηφεὶς ὁ κ. Κ. Μανιάκης, ἀντεισαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Τὰ ἐγκρίνια τῆς ἐπιστημονικῆς δράσεως τοῦ Τμήματος ἐγένοντο, ὡς εἶπομεν, τῇ 25 Ἰουνίου ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Παρνασσοῦ. Ὁ κ. Μανιάκης ἐξεφώνησεν ἐμβριθέστατον λόγον, ὃν θὰ δημοσιεύσωμεν ἐν τῷ ἐπομένῳ φύλλῳ, μετὰ τοῦτον δὲ ὁ κ. Ν. Γ. Βλιάμου ὠμίλησε περὶ τῆς «Ποινικῆς ἐπιστήμης κατὰ τὸν XIX αἰῶνα». Ὁ ρήτωρ παρέσχεν ἀκριθεὶς εἰκόνα τῆς ἐξελίξεως τῆς ποινικῆς ἐπιστήμης κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, ἀρχάμενος ἀπὸ τῆς Κλασσικῆς Σχολῆς καὶ φθάσας εἰς τὴν «Διεθνὴ ποινικολογικὴ Ἐνωσις», ἥτις τυγχάνει κυρίως κοινωνιολογικὴ Σχολὴ χωρὶς νὰ παρορᾷ καὶ τὴν ἀνθρωπολογικὴν τῆς Ἰταλικῆς Σχολῆς (Lombroso) ἅψιν τῆς κκουργίας, οὔτε τὴν νομικὴν τῆς Κλασσικῆς Σχολῆς. Ὡστε δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ «Διεθνὴς ποινικολογικὴ Ἐνωσις» τυγχάνει μίαν ἐκλεκτὴν κοινωνιολογικὴν Σχολήν. Ἐκ τῆς διαλέξεως ταύτης κατεδείχθη ἡ μεγάλη χρησιμότης τοῦ Ἑλληνικοῦ Τμήματος ἐν Ἑλλάδι, διότι ἐπανάστασις ἀληθὴς συνέβη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς ποινικῆς ἐπιστήμης, ἥς οὐδεὶς δύναται νὰ ἔχῃ ἀμυδρὰν ἰδέαν, ἐὰν δὲν παρηκολούθησεν τὰς ἐργασίας τὰς γενομένας κυρίως ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς Ἰταλικῆς Σχολῆς, ἥτοι ἀπὸ τοῦ 1870 καὶ ἐντεύθεν. Κόσμος ὅλος ἰδεῶν καὶ μεταρρυθμιστικῶν προτάσεων προέκυψεν, ὃν οὐδεμίαν ἔχομεν εἰδῆσιν ἐν Ἑλλάδι. Πάντα τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη ἐδέξαντο ριζικὰς κκινωτομίας, εἰς τοῦτο δὲ κατὰ μέγα μέρος συνετέλεσεν ἡ Διεθνὴς ποινικολογικὴ Ἐνωσις διὰ τῶν Τμημάτων αὐτῆς καὶ τῶν διεθνῶν τῆς συνεδριῶν. Τὸν ὑψηλὸν αὐτὸν σκοπὸν καλεῖται τὸ Ἑλληνικὸν Τμήμα νὰ πληρώσῃ ἐν Ἑλλάδι. Ἐὰν τοῦτο ἐπιτευχθῇ ἔσται μεγάλη ὑλικὴ καὶ ἠθικὴ ὠφέλεια· ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται ἐργασία σθεκρά καὶ συνδρομὴ ὅλων τῶν ἐξεχόντων νομομαθῶν, οἵτινες δυστυχῶς δὲν ἐδειξαν τὴν δέουσαν προθυμίαν. Πρέπει δὲ νὰ φιλοτιμηθῶμεν νὰ παρουσιάσωμεν ἐργασίαν ἐπιστημονικὴν, διότι πόθος διακαὴς τῶν ἰδρυτῶν τῆς Διεθνούς ποινικολογικῆς Ἐνώσεως τυγχάνει νὰ συγκαλέσῃ κατὰ τὸ ἔτος 1905 διεθνὴς ποινικολογικὸν συνέδριον ἐν Ἀθήναις, τὸ δ' ἐν Ἑλλάδι ἀρτισύστατον Τμήμα ὀφείλει ἅπαξ τοῦ ἔτους νὰ συγκαλῇ ἐγ-χώρια συνέδρια ἀπάντων τῶν μελῶν πρὸς συζήτησιν τῶν ποικίλων ποινικῶν ζητημάτων· διότι πλὴν τῶν γενικωτέρων τούτων ζητημάτων, ὃν τὴν ἐξέλιξιν θέλει παρακολουθήσῃ καὶ εἰς τὰ ὅποια θέλει λάβῃ μέρος, κέκληται ἀκόμη νὰ ἐργασθῇ καὶ ἐπὶ ἄλλων τινῶν ζητημάτων τοπικοῦ ὅπως ἐνδιαφέροντος καὶ σχετιζομένων ἀμέσως μὲ τὴν συμπλήρωσιν πλείστον ὅσων ἐλλείψεων καὶ χαϊνόντων κενῶν παρ' ἡμῖν. Ἡ ἔλασιν κατὰστασις τῶν ἐλλληνικῶν φυλακῶν, ἡ ἀναθεώρησις καὶ μεταρρυθμίσεις τοῦ ποινικοῦ κώδικος, ἡ ἀπονομὴ ἀρτίας ποινικῆς δικαιοσύνης, τὸ ἀνεπηρέχστον αὐτῆς ἀπὸ τῆς πολιτικῆς καὶ πλείστα ἄλλα ζητήματα θὰ ἐπισπάσῃ τὴν συζήτησιν καὶ τὴν μελέτην τοῦ Ἑλληνικοῦ Τμήματος τῆς «Διεθνούς ποινικολογικῆς ἐνώσεως», διὸ καὶ χαίρετιζομεν εὐσιώτως τὴν ἐναρξίν τῶν ἐργασιῶν τοῦ καὶ εὐχρηθῶμεν ὅπως ἀγάγῃ εἰς πέρας τὸν ἐθνωφελῆ ὅσον καὶ κοινωνωφελῆ σκοπὸν τοῦ, ἔχον ὡς συνεργάτας μὲν τοὺς παρ' ἡμῖν ἐγ-

κρίτους ποινικολόγους, ὡς συναρρωγὸν δὲ τὴν Ἑλληνικὴν Πολιτείαν, ἥτις ὀφείλει νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν ἐνωσιν ταύτην ὡς σωματεῖον δημοσίας ὠφελείας, ὅπως τὸ περιβόλη διὰ τῆς δεούσης ἐπιστημότητος, οὐ ἄνευ οὐδὲν ἐστὶ γένεσθαι τῶν δεόντων.

Κ. Λος.

ΑΡΧΕΙΟΝ ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΚΑΙΡΗ

Ἐν Ἀνδρῷ πέρυσιν παραθερίζων ἔργον ἐποιήσασθαι τὴν ἐξέτασιν τοῦ βίου καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Θεοφίλου Καίρη, ὅστις ὡς μὲν νέος παρέσχεν τὰς μεγίστας ἐθνικῆς δράσεως ἐλπίδας παρὰ τοῖς ἐξέχουσι τότε ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς γράμμασιν, ὡς δ' ἀνὴρ ἐτιμήθη καὶ ἐθαυμάσθη διὰ τὴν σοφίαν, τὴν διδασκαλικὴν ἀρετὴν, τὸν ἀνεπὶληπτον βίον, τὴν ὑπερβάλλουσαν ἀρετὴν καὶ τὴν πρεσβύτης κατεδιώχθη ὡς αἰρετικὸς ὑποσκάπτων τὰς βάσεις τῆς ἐνότητος τοῦ ἔθνους καὶ ἔσχε τέλος ὅπως ἀντίθετον πρὸς τὰς ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ὑπηρεσίας αὐτοῦ.

Τοῦ παραδόξου τούτου γεγονότος τὴν ἐρμηνείαν ἀναζητῶν ἠθέλησα νὰ μάθω περὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ ἀνδρὸς παρὰ τῶν διατελεσάντων μαθητῶν αὐτοῦ ἢ γινωσκόντων ἐξ ἀκριβοῦς παραδόσεως ἢ ἐκ συγγραμμάτων αὐτοῦ σωζομένων ἴσως παρὰ τισὶ τῶν συγγενῶν ἢ φίλων ἢ μαθητῶν αὐτοῦ. Ἡ ἐξέτασις αὕτη ἡγάγε με εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοφίλου Καίρη, ἐν ᾧ κατοικεῖ νῦν ἡ ἀνεψία αὐτοῦ Εὐανθία μετὰ κορασίδος ἀνεψιάς αὐτῆς. Ἡ κυρία Εὐανθία μετ' ἄκρας φιλοφροσύνης δεξαμένη με οὐ μόνον εὐμενέστατα παρέσχεν μοι πᾶσαν πληροφορίαν εἰς τὰς ἀπορίας μου, ἀλλὰ καὶ ἀρχεῖον ἀνέκδοτον πλουσιώτατον καὶ πολυτιμώτατον ἀπεκάλυψε μοι καὶ ἔθηκεν εὐμενέστατα εἰς τὴν διάθεσίν μου, ἐν ᾧ περιέχονται ἔγγραφα, ἀναφερόμενα εἰς τὴν παιδείαν τοῦ ἔθνους πρὸ τοῦ ἀγῶνος, εἰς τὰ ἐξέχοντα τότε ἐκκλησιαστικά, πολιτικά καὶ παιδευτικά πρόσωπα, εἰς γεγονότα τοῦ ἀγῶνος καὶ εἰς ἄλλας ποικίλας τοῦ ἔθνους σχέσεις. Ἐτι δὲ περιέχει καὶ αὐτογράφους ἐπιστολάς τῶν τότε ἐξεχόντων ἐπὶ ἀρετῇ καὶ παιδείᾳ ἀνδρῶν.

Ἐκ τούτων τινὰ θὰ δημοσιεύσωμεν διὰ τῆς «Ἀττικῆς Ἴριδος».

Καὶ δὴ ἀρχόμεθα ἀπὸ τινος ἐπιστολῆς κορασίδος τινος φιλομαθεστάτης ἐκ Κέως πρὸς τὴν περιώνυμον ἐν τοῖς τότε χρόνοις διὰ τὴν παιδείαν αὐτῆς Εὐανθίαν, ἀδελφὴν τοῦ Θεοφίλου Καίρη.

Πρὸς τὴν Σεβαστὴν Εὐανθίαν Καίρη

Εἰς Σύρον.

Σεβαστὴ Εὐανθία!

Τὸ ὑπογεγραμμένον εἶναι ἐν τῶν κορασιῶν ἐκείνων, τὰ ὅποια ὠφέλησε μεγάλως ἢ μετάφρασίς σας ἐκείνη

«Συμβουλαὶ πρὸς τὴν θυγάτερα μου», καὶ ἐξαιρέτως ἡ πιστοποιήσις τούτων μὲ τὰ λαμπρὰ τῆς ἀρετῆς σας παραδείγματα. Πλήρες εὐγνωμοσύνης ἅμα καὶ ἐνθουσιασμοῦ πρὸς τὸ ὑποκείμενόν σας διὰ τοῦτο, ὡς ἐκφράζω σήμερον τὰ αἰσθηματά μου ταῦτα, ἐν τ' αὐτῷ δὲ καὶ ὡς παρακαλῶ θερμῶς νὰ ἀξιώσετε καὶ ἐμὲ τῆς ἀμέσου διδασκαλίας σας. Ναί, σεβαστὴ τῶν Ἑλληνίδων εὐεργετὶς ἀφ' οὗ τόσ' ἄλλα κοράσια εὐτύχησαν νὰ μορφώσουν τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν τῶν ὑπὸ τὴν ἀμεσον διδασκαλίαν σας, μὴ (δι' ἀγάπην τοῦ Κοραῖ) στερῆσετε ταύτης μόνον ἐμὲ· ὅς μὴ φανῶ μόνον ἐγὼ κακόμοιρον, ἀφ' οὗ εὐτύχησα νὰ σᾶς ἔχω συμπολίτιδα, ὡς γεννημένον ἀπὸ Ἀνδριῶν μητέρα. Ὁ πατήρ μου ἀναχωρεῖ κατ' αὐτὰς καὶ ἐγὼ τὸ δυστυχὲς μένω εἰς Κέαν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σκοτεινοῦ τῆς ἀμαθείας καὶ τῶν πλέον δλεθρίων διὰ τὰ κοράσια παραδειγματίων. Εἰς τόσον ἐπικίνδυνον θέσιν, καί, τὸ χειρίστον, μὲ ὀλιγώτατα καὶ ὄχι τόσον χρήσιμα βιβλία, ποῦ νὰ προσδράμω, εἰ μὴ πρὸς σέ, ὃ τιμαλφέστατε κόσμε τῶν Ἑλληνίδων! Τὸ μέγα τῆς διδασκαλίας βάρος ἐλπίζω, ὅτι θέλουν σᾶς ἐλαφρύνῃ ὅπως οὖν ὁ ἔρως μου πρὸς τὴν παιδείαν, αἱ μικραὶ ἀρχαὶ μου εἰς τὴν παλαιὰν ἑλληνικὴν, τὴν γαλλικὴν καὶ ἰταλικὴν γλῶσσαν, πρὸς δὲ πάντων ἡ σταθερά μου ἀπόφασις νὰ μεταδώσω καὶ ἐγὼ ὅ,τι ἠθέλετε μὲ διδάξῃ καὶ νὰ ἀκολουθήσω, ὅσον τὸ δυνατόν, τὰ λαμπρὰ σας ἔχνη. Ὅθεν, καὶ μὲ τὰς χρηστὰς ἐλπίδας, ὅτι θέλω ἀξιωθῇ ἀποκρίσεώς σας εὐχαρίστον, ἥτις θέλει εἶναι βέβαια ἡ ἀρχὴ τῶν ὥραιότερων τῆς ζωῆς μου ἡμερῶν, μένω ὅλον προσηλωμένον εἰς τὴν χαριτωμένην μου Εὐανθίαν.

Ἀπὸ Κέας 1833 Ἀπριλίου 12.

Ἀλεξάνδρα Νικολάου Καλοῦδη

Πολλὰς χάριτας θὰ ὀφείλωμεν εἰς τὸν Κεῖον ἐκεῖνον, ὅστις θὰ εἶχε τὴν προθυμίαν νὰ πληροφορήσῃ ἡμᾶς περὶ τῆς μετὰ ταῦτα τύχης τῆς ἐνθουσιώδους φιλομαθείας ἐμπλέου συμπολίτιδος αὐτοῦ Ἀλεξάνδρας Νικολ. Καλοῦδης.

Τὸ ἐπόμενον φύλλον θὰ περιέχῃ περιεργωτάτην ἐπιστολὴν αὐτοῦ τοῦ Θεοφίλου Καίρη πρὸς τὴν ἀδελφὴν τοῦ Εὐανθίαν, γραφείσαν ἐκ Σαλαμίνας τῇ 6 Ἰουλίου 1823 καὶ περιγράφουσαν τὴν Σαλαμίνα καὶ τὴν τότε ἐκεῖ συρροὴν τῶν ὑπὸ τοῦ πολέμου φυγαδευμένων Ἑλλήνων, τὰ σεμνὰ ἐρείπια τῶν Ἀθηνῶν, ἅπερ ἐν μεγίστῃ συγκινήσει εἶδε, ὡς καὶ σύγχρονα πολεμικὰ κατρωθέντα τῶν ἡμετέρων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουλίου 1903.

Μαργαρίτης Εὐαγγελίδης

Καθηγητὴς τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου

ΕΘΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΜΑΡΔΑΣ

Τὸ γλυκὺ ἐκείνο ὄνειρον, ὅπερ τόσας ἐδημιούργησεν ἐμπνεύσεις καὶ τόσους παρήγαγε πόθους δι' ἐν φωτεινὸν ἰδανικόν, δὲν ἀπεσβέσθη ἐν τῇ κατηφείᾳ τοῦ πνευματικοῦ ἔθνικοῦ βίου. Ἐν τῇ μαρασμῷδε νάρκῃ τῆς μεγαλοφυΐας, ἐνθα οὐδὲν ἐξαιρετικὸν στοιχεῖον ἀνεφάνη τελευταίως, ἵνα ἐξασφαλίσῃ ἐν τῷ μέλλοντι τὴν ἀνατολὴν ἑνὸς μεγάλου ἀστέρος ἐν τῷ καλλιτεχνικῷ καὶ ποιητικῷ στερεώματι, μία ἀκτὶς παρήχθη ἀπὸ τοῦ αἰώνιου φῶς, τὸ τεθαμμένον εἰς τὰ βάθη μιᾶς θαυματογόνου γῆς, ἥτις ἐνέκρυψε τὰ μεγαλεῖα καὶ τοὺς κολοσσούς, καὶ ὅπερ ἀναφαίνεται κατὰ καιροὺς διὰ τῶν μαγικῶν σπινθήρων, οἵτινες περιωρίσθησαν νὰ μεταδίδωσιν ἀπὸ τὸν κόσμον τῆς ἱερᾶς σιγῆς μίαν ἀθανασίαν ἢ ἐν κάλλος.

Διὰ τοῦτο καὶ τὸ μέγα ζήτημα τοῦ ἐθνικοῦ θεάτρου, ὅπερ τοσαῦτα ὑπέστη ἐν τῇ κοινῇ ἀντιλήψει καὶ ἐν τῷ δημοσιολογικῷ ἄγῳ: τὸ ζήτημα, δηλαδὴ, τῆς πνευματικῆς προόδου καὶ τῆς ἐθνικῆς ζωῆς, ὅπερ μυριάκις συν-εζητήθη, ἐμελετήθη, ἀνελύθη καὶ ἐξητάσθη παρ' ἐιδικῶν καὶ ἀρμοδίων, παρ' ἀκρίτων καὶ κριτικῶν, καὶ χιλίων ἄλλων κυρίων καὶ κυρίων πάσης τάξεως, μὴ κατορθώσαν, ἔλλειψε: σοβαρῶν βάσεων καὶ προνομιακῶν στοιχείων, νὰ σχετισθῇ μὲ τὴν περιωπὴν, εἰς ἣν ἔδει ἀνέκθεσθαι νὰ ἀνήγετο, μένον πάντοτε ὑπὸ δοκιμασίαν, ὑπὸ παρασκευῇ καὶ ὑπὸ ἀδράνειας, εὐτυχῶς δύναται ἐν τῷ προσώπῳ προσφιλοῦς συμπολίτου νὰ πεισθῇ ὅτι ἀνεῦρε τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἀνεζητεῖ, διὰ νὰ διαμορφώσῃ ὑπὲρ τοῦ γοήτρου ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς του.

Καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ὀνομάζεται Ἀχιλλεὺς Μαρδὰς. Ὄνομα εὐτυχῶς μὴ διασαλπισθέν, μὴ ἀπηχῆσθαι ἀνὰ τὰ τέσσαρα ἄκρα τοῦ καλλιτεχνικοῦ ὀρίζοντος, οὐδὲ διακηρυχθέν ἀπὸ τὰ βάθη τῶν ἀθηναϊκῶν παρασκηνίων, μέχρι τῆς ἀσημοτέρας ἐλληνικῆς σκηνῆς, ἥτις, δίκην Ἀθιγ-

γάνων περιηγητῶν, ἐπήχθη εἰς τὸ Α ἢ Β χωρίον τῆς Ἀμερικῆς ἢ τῆς Αὐστραλίας.

Ὄνομα, ἐντελὲς ἄγνωστον εἰς τὰ ἀθηναϊκὰ στρατεύματα τῶν πολυωνύμων «καλλιτεχνῶν» μας, καὶ οὐδέποτε ἀναγραφέν εἰς προγράμματα πανηγυρικῶν παραστάσεων καὶ ἡμερίδων. Ὄνομα ὅμως ἀρκετὰ ἐκτιμώμενον ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ· ἐκεῖ, ἐνθα νυχθημερὸν ἀγωνίζεται ὁ ἐμπνευσμένος νέος, ἐνισχυόμενος ἀπὸ τοῦ ὄνειρον, ὅπερ ἐβουκάλισεν ὅλας τὰς ἀγνάς ψυχὰς τῆς ἐλληνικῆς καλλιτεχνίας: νὰ ἴδῃ τὸ γνήσιον ἐλληνικὸν θέατρον, θριαμβεῦσιν ἐν τῇ πατρίδι.

Δοθείσης ἡμῖν τιμητικῆς εὐκαιρίας ἐν τῇ ξένῃ νὰ γνωρίσωμεν τὸν καλλιτέχνην τοῦ μέλλοντος, σπεύδομεν νὰ μεταδώσωμεν ἐν γενικωτάτῃ γραμμῇ, ὅσας ἡδυνήθημεν νὰ συλλέξωμεν πληροφορίας. Κατὰ ταύτας δὲ, ὁ νέος ἐγεννήθη ἐν Μεγάλῳ Ρεύματι, ἐν Κων)πόλει, τῷ 1877, ἐκ γονέων Ἑλλήνων, ἐμπορευομένων ἐκεῖ κατ' ἀρχάς, κατόπιν δὲ ἐν Φιλιππουπόλει. Ὁ πατὴρ του κατήγετο ἐκ Στενιμάχου, κατὰ τὸν τελευταῖον δὲ πόλεμον ὅλη σχεδὸν ἡ οἰκογένειά του, κατελθοῦσα ὅπως λάβῃ μέρος εἰς τοῦτον, προσεῖλκε καὶ τὸν Ἀχιλλεὺς, ὅστις διεκρίθη εἰς δύο μάχας.

Τὰς σπουδὰς του περατώσας ἐν τῇ Ἑμπορικῇ τῆς Χάλκης Σχολῇ καὶ ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις Βαρβακείῳ ἐπεξέτεινε διὰ τῶν νομικῶν τοιούτων ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῶν Βρυξελλῶν, ὁπότε ἤρξατο καὶ τῆς σπουδῆς τῆς ὀργανικῆς μουσικῆς, ὡς ἐρασιτέχνης.

Ἀνέκαθεν ὅμως, θερμὸς θιασώτης τοῦ θεάτρου, ἤρξατο καὶ τῆς διδασκαλίας τῆς ἀπαγγελίας, ἔχων ἰσχυροὺς προστάτας συγγενεῖς πλουσίους ἐν Κων)πόλει, Μασσαλίᾳ, Ρωσσίᾳ καὶ Βουλγαρίᾳ.

Καὶ ὁ πόθος του οὗτος, τοῦ νὰ σπουδάσῃ ἡθοποιίαν καθαρῶς κλασικὴν, ὅπως ταύτην χρησιμοποίησιν διὰ τὸ ἀρχαῖον ἐλληνικὸν δράμα, τὸν ἐνεθούσασε τόσον, ὥστε μετὰ πάθους ἐπεδόθη εἰς τὴν μελέτην ταύτης, ἀπὸ πάσης ἀπόψεως καὶ ἐν καθαρῶς ἐπιστημονικῷ χαρακτήρι.

Διακούσας μαθήματα, ἀλλὰ καὶ συνδεθείς μετὰ πλείστον μεγάλων καλλιτεχνῶν, κατῆλθεν εἰς Βιέννην, ὁπότεν ἐπέστρεψε πάλιν εἰς Παρίσιους, ἐνθα ἤδη διαμένων ὡς Auditeur au Conservatoire, συνεργάζεται μετὰ τριῶν καθηγητῶν, σπουδάζων συγχρόνως ἐν ταῖς ἐκεῖ σχολαῖς πάντα τὰ συμπαραμορφοῦντα μαθήματα (Ἱστορίαν τῆς τέχνης, Δραματικὴν, Αἰσθητικὴν κτλ.) Μετὰ τὸ πέρασ δὲ τούτων θὰ κατέλθῃ εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐνθα θὰ συνεργασθῇ καὶ μετὰ τῶν ἐκεῖ καλλιτεχνῶν, τελειοποιούμενος πλησίον τοῦ πολλοῦ Novelli, εἰς τὴν δραματικὴν τοῦ ὁποῦ τεχνὴν εἰδικώτερον θὰ ἀσχοληθῇ.

Ἀφοῦ δὲ ἐφοδιασθῇ ἐπικρῶς καὶ ἐπιστῇ ὁ καιρὸς τῆς πρᾶγματοποιήσεως τοῦ ὁνείρου του, ἐμψυχούμενος ὡς ἀληθὴς καλλιτέχνης ὑπὸ τοῦ κλασικοῦ ἐλληνικοῦ δράματος, θὰ ἐμφανισθῇ πρὸ τοῦ καλλιτεχνικοῦ κόσμου ἐν τῷ ἡμετέρῳ θεάτρῳ, μετὰ τῶν τυχῶν τοῦ ὁποῦ προῶρ-σταὶ νὰ ζήσῃ.

Ἀντὶ δὲ νέος Truffier μέχρι τότε (ἴσως καὶ αὐτὸς ἄγνωστος ἐν Παρίσις, ὅπως καὶ ὁ τελευταίως μετακληθεὶς ἐνταῦθα—ὁ ζητῶν νὰ συσταθῇ διὰ τῆς Revue Illustrée ἐνθα ἐγκωμιάζει τὴν ἐλληνικὴν σκηνήν), νὰ ζητηθῇ ὡς ἀναδιοργανωτής, θὰ ἦναι ἕτοιμος ὁ μόνος Ἑλληὴν, οὗ μέχρι τῆς σήμερον στερούμεθα, ὁ κατὰλληλος διὰ τὴν ἀναβίωσιν καὶ διεύθυνσιν τοῦ ἀληθοῦς καὶ πραγματικοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν θεάτρου.

H,

Η ΨΑΡΟΠΟΥΛΑ

Στὸ φίλο μου Νίκο Φωτομάρα.

Ὡμορφὴ κόρη τοῦ ψαρά,
τρᾶδα τῇ βάρκα ἔτακρογράφει.
κέλα σιμά μου μὲ χαρὰ,
γιὰ νὰ τὰ ποῦμε ἀγάλη-ἀγάλη.

Κι' ὅπως σὲ κάθε τῆς ὁρμῇ,
ἡ θάλασσά σου ποῦ ξεσπάζει.
τάγαλματένιο σου κορμί,
μπόρα τῆς μιᾶ δὲν τὸ τρομάζει,

Ἐτσι χωρὶς νὰ φοβηθῇς
φέρε τ' ὠραῖό σου κεφάλι,
κι' ἀκούμπα το νὰ ἔαπλωθῇς
μὲ ὅτῃ θερμῇ μου τὴν ἀγκάλῃ.

Γιὰ τ' ἡ καρδιά μου ἡ φτωχή,
τῆς θάλασσάς σου πολυμοιάζει,
καὶ πότε πότε ἀπ' τὴ ψυχῇ,
κι' αὐτὴ φουρτούνες ξεσκεπάζει.

Κι' ὅταν δὲν ἔχῃ ταραχή,
καὶ ὅαν κέκεῖν εἶνε καθάρια,
κρύβει κι' αὐτὴ μὲ ὅτῃ ψυχῇ,
πλούτη πολλὰ... μαργαριτάρια.

Κωνστ. Λιάπης

Ἰούnius 1903.

ΣΕΛΙΔΕΣ ΕΡΩΤΟΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΣΟΥ

... Ποία δι' ἐμὲ εὐτυχία! Ἰδού, κρατῶ τὸ λεύκωμά σου μεταξὺ τῶν χειρῶν μου. Τὸ κρατῶ μὲ χεῖράς τρεμούσας. Τὸ φυλλομετρῶ μετὰ συγκινήσεως. Τὸ βλέμμα μου διατρέχει τὰς ἀρωματισμένας του σελίδας ζηλότυπον. Τὸ μεθυστικὸν τῶν ἀρώμα μ' ἐξάγει, μὲ συναρπάζει. Στρέφω κ' ἐπαναυτρέφω αὐτὸ ἐντὸς τῶν δακτύλων μου. Κ' αἱ χεῖρές μου φλέγονται· τὸ αἰσθάνομαι. Ἡ καρδιά μου ὀγκοῦται· δὲν ἀπατῶμαι. Νομίζω ὅτι κρατῶ σῶμα ἐμψυχον, σῶμα λαλοῦν, ἀναπνέον, αἰσθανόμενον, σῶμα παλλόμενον ἀπὸ ζῶν καὶ σφρῖγος, σῶμα κατακατὸν μου τὰς χεῖρας...

Παράξενον αἶσθημα!

Ἀποπειρῶμαι νὰ τὸ ἀφήσω, νὰ τὸ ἐναποθέσω ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἐν τῇ γωνίᾳ ἐκεῖ παρὰ τὸν τοῖχον, ἐνθα μέχρι τοῦδε εἰσὶν καὶ μοῦ εἶνε ἀδύνατον καὶ μὲ ἔλκει πρὸς αὐτὸ δύναμις ἀκατάληπτος, ἀόριστος....

Τὸ βλέμμα μου σύρεται ἀσυνειδήτως ἐπ' αὐτοῦ. Βυθίζεται ἀκορέστως εἰς τὰς ἀθρόας του σελίδας. Σαγηνεύεται ὑπ' αὐτῶν. Ταράσσεται, δακρύει. Καὶ μένω παρὰ τῇ γωνίᾳ τῇ σκιερᾷ, ἀκίνητος, καθηλωμένος, μὲ τὴν καρδίαν κυμαινόμενην.... Ποῖον λοιπὸν φίλτρον περικλείουν αἱ σελίδες του; Ποῖαν μαγείαν σατανικὴν σκορπίζουν;

Ἀλλ' εἶνε φίλτρον; Εἶνε μαγεία; Ἀγνοῶ.... Αἰσθάνομαι μόνον—αἰσθάνομαι ἕως τοῦ βάθους τῆς ψυχῆς μου—ὅτι δὲν δύναμαι ν' ἀντιστῶ.

Αἰσθάνομαι, ὅτι ὁ νοῦς μου στροβιλίζεται. Ὅτι τὸ σῶμά μου ριγοῖ.... Ἡ γραφὴ δὲν δύναται νὰ περιγράψῃ τοῦ στήθους μου τὴν τρικυμίαν, οὐδ' εἶνε ἀρκετὰ αἱ λέξεις, αἱ μέχρι τῶν ἄκρων τῶν χειλέων μου ἀνερχόμεναι ἄνοι, συγκεχυμένα. Ἀλλ' εἶνε ἀνάγκη ἡ ψυχὴ σου νὰ συναντήσῃ τὴν ψυχὴν μου. Εἶνε ἀνάγκη ν' ἀνοίξω τὴν καρδίαν μου ἐνώπιόν σου. Νὰ τὴν ἴδῃς ἰδίῳις ὄμμασιν. Νὰ ψαύσῃς τὴν πλὴγὴν τῆς μ' αὐτοὺς τοὺς δακτύλους σου, ἵνα κατανοήσῃς τὴν ὁδὸν μου, ἵνα πιστεύσῃς τὸ αἶσθημά μου...

Νὰ πιστεύσῃς, ναί, διότι δὲν ψεύδομαι. Καὶ τὸ ὀρκίζομαι. Ὅρκίζομαι ὅτι μόνη ἡ θεὰ τῆς μορφῆς σου, ἡ ἀρρητο γλυκύτης τῶν βλεμμάτων σου ἐπαναφέρει τῆς καρδίας μου τὴν γαλήνην καὶ τὴν ἀγάπην τῆς ζωῆς. Ἀκοντα τὰ χεῖλιν μου ἀπαύστως ψιθυρίζουν τ' ὄνομά σου. Ἐργηγορῶ ὑπὸ τὸν ἥλιον καὶ μοῦ θαμβοῖς τοὺς ὀφθαλμούς. Ρεμβάζω μέσῳ τῆς νυκτὸς καὶ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν σὲ λησμονῶ. Ποία λοιπὸν μαγεία περιβάλλει σε, ἵνα δεσμεύῃς οὕτω τὴν ψυχὴν μου καὶ τὸν νοῦν μου καὶ τὰς σκέψεις μου;

Γ. Α. Τζαννετάκης

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΕΡΩΣ.

Πρὸς Ἐφηβὸν Κόρην.

Νὰ μάθῃς, φίλν μου, ζητεῖς τί πρᾶγμα εἶν' ὁ ἔρως. Πλὴν, ἐξηγεῖται ἡ ζωὴ διάττοντος ἀστέρος: Τὸ καταπληθὸν θέλγητρον ἀπείρου γοντείας, Τὸ κάλλος τ' ἀπαράμιλλον λάμψεως οὐρανίας;

ὦ, ἄφες, φίλν. μὴ ζητῇς μυστήριον νὰ λύσω. Κάλλος καὶ δύναμιν Θεοῦ· νὰ σοῦ ἀπεικονίσω Ἀφηρημένην ἔννοιαν ἀπείρου μυστηρίου. Θαμβοῦται ἡ Μοῦσά μου σιγᾷ, πρὸ Θεοῦ μεγαλείου.

Τὸ θεῖον καὶ ἀνέκφραστον δὲν φέρεται ὅτ' αἰσθάνομαι. Μὴ μοῦ ζητῇς τ' ἀδύνατα, ἐρατεινὴ μου φίλν. Δὲν φθάνει τὸν Θεόν ποτε ὁ νοῦς κι' ἡ φαντασία. Κατὰ τοῦ Πλάστου ῥάπισμα εἶναι καὶ βλασφημία!

Ζητεῖς νὰ δούσω τ' οὐρανοῦ τὰ ἄστρα εἰς ἀδύσδους. Νὰ πλάσω εἰς γωνίαν γῆς εὐώδεις παραδείσους. Τοῦ πεπωμένου τὴν ἰσχὺν θέλεις νὰ μὴ δένω, Καὶ εἰς ἀνέραστον ψυχὴν τὸ ἄπειρον νὰ κλείσω.

Γελᾷς, λοιπόν: Τὸ εἶρόν σου μειδίαμα δὲν κρύπτεις; Τὸ φιλοπαῖγμον βλέμμα σου μὴ πρὸς παθόντα ῥίπτῃς; Δὲν βλέπει ὁ ἀνέραστος ὄναρ ψυχῆς ἀλγούσης, Οὐδ' ἐννοεῖ τὴν συντριβὴν καρδίας αἱμασσοῦσης.

Περιμένε! Ὅταν καὶ σὺ εἰς τὴν ἀκμὴν σου φθάσῃς. Ὅταν τὴν γοντεῖαν του τὴν πλάνον δοκιμάσῃς, Ὅταν σπαράξουν στεναγμοὶ τὰ ἀπαλά σου στήθη, Ὅσα σοῦ λέγω θὰ πεισθῇς ὅτι δὲν εἶναι μῦθοι.

Τότε διδάσκαλός σου, φεῦ! θά γίνῃ ἡ ὁδὺν! Κι' ἡ νεαρά καρδιά σου αἰχμαλώτος θά γίνῃ. Θά αἰσθανθῇς εἰς τ' ἄλγος τῆς τὴν θεῖαν ὑπαρξίν του. Τὸ κάλλος καὶ τὴν αἰγλήν του, τὴν φοδερὰν ἰσχύν του.

Ἄ! ἐπιμένεις; . . . Ἐννοῶ! . . . τὸν ἔρωτα νὰ ψάλλω. Ἔστω! Πλὴν γνῶρισε καλῶς ὅτι ἐγὼ δὲν σφάλλω. Κραυγὴν ὁδύνῃς, στεναγμοὺς ὀδυρομένης Μούσης. Καὶ ἄσματα παρὰδοξα τῆς λύρας μου θ' ἀκούσῃς.

Ἀστέρων εἶναι χαραυγὴ ὁ τῆς ψυχῆς μας ἔρως! Τοῦ κάλλους τέκνον, τ' οὐρανοῦ υἱὸς καὶ τοῦ αἰθέρος, τῆς ἀστασίας ἐγγονὸς καὶ γόνος τῆς ἀβύσσου, Ἀνάδοχός του εἶν' αὐτὸ τὸ φῶς τοῦ Παραδείσου.

Πλὴν, παραδόξως κι' ἀδελφὸς τοῦ μίσους καὶ τοῦ φθόνου. Φίλος πιστὸς κι' ἀχώριστος τοῦ πανφθορέως Χρόνου, εἶν' ὡς ἐκεῖνος πτερωτὸς καὶ ὡς πνοὴ ἀέρος, Φεύγουν κι' οἱ δύο καὶ περνοῦν ἐπὶ νεφῶν αἰθέρος.

Δραπέτης πάσαι τῆς Ἐδῆς ὁ ἔρως, μετανάστης, Φυγὼν τοῦ Πλάστου τὴν ὀργὴν ἔγιν' ἐδῶ δυνάστης, Καὶ τῆς ψυχῆς μας τύραννος, μονάρχης τῆς καρδίας, Κράτους μικροῦ, πλὴν ἰσχυρὰς κι' ἐνδόξου βασιλείας.

Ὅριζων εἶναι τῆς ζωῆς, ἀτέρμων, χάρις ὅλος, Ἐνθ' ἀνατέλλει τῆς χαρᾶς ἀστὴρ ἀκτινοδόλος, ἴνα, φεῦ! δὴν πάντοτε ὡς φθίνουσα Σελήνη κι' ἀπλόνη πέπλον μέλανα κατόπιν ἡ ὁδὺν.

Ἄλσος, εἰς ὃ φερόμεθα ἀλλόφρονες, κλαυθμώνος, Ἐνθ' ἀντηχεῖ αἰώνια τῶν πόθων μας ὁ στόνος. Κι' Ἀμαδριάδες στέφουσιν μὲ κυπαρίσσω κλώνους, Τεταραγμένα ὄνειρα, ἀβυσσάλεους πόνους.

Τῆς εὐφροσύνης οὐρανὸς μὲ νέφη ἐστεμμένος, Νέφη, ἅτινα φέρουσι βροχὴν δακρύων, μένος. Εὐδαιμονίας πέλαγος μὲ σάλον δυστυχίας, Κι' οὐρανομήκη κύματα ἀδῆλου προσδοκίας.

Εἶναι χαρὰς ἀπατηλὸν μεδίδια καὶ εἶρον, Καὶ ἀνθοδέσμη κλείουσα τὸν θάνατον ἐκ μύρων. Σειρήνων μάγος λαλιὰ δωροῦσα ὀλεθρίως. Μίαν στιγμὴν Παράδεισον . . . Καὶ Ἄδην αἰωνίως.

Τάκης Μπέτσος

Ιούλιος τοῦ 1903.

ΑΠΟ ΤΑ ΗΡΑΝΘΕΜΑ

ΑΙΩΝΙΟΣ ΧΩΡΙΣΜΟΣ

Ἐνθ' ὁ οὐρανὸς ἦτο καθαρὸς ὡς νὰ τὸν εἶχον πλύνει οἱ ἄγγελοι καὶ τὰ μικρὰ πτηνὰ ἐβαλλον τὰς γαργαλιστικὰς φωνὰς των. Ἐκεῖνοι ἐκάθηντο εἰς τὸ βάθος τῶν γηραιῶν καὶ πανυψήλων δένδρων, παραδεδομένοι εἰς τὰ χρυσοῦφанта ὄνειρά των, τὰ ὁποῖα καὶ μόνα, δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἀπετέλουν τὴν ζωὴν των ὁλόκληρον, καὶ διότι ἐνόμιζον ὅτι εἶχον εἰς τὰς καρδίας των ὅλα τὰ ἔσματα τῶν κελαδούντων στρουθίων καὶ ὅλα τὰ σαπφειρώδη τοῦ οὐρανοῦ μέρη, ὅσα ἐβλεπον διὰ μέσου τῶν φυλλωμάτων τῶν δένδρων.

Ἐκάθηντο σκεπτόμενοι, ὅτι ἡ ἡμέρα ἐκείνη, καθ' ἣν ἀμότεροι ἐξέφρασαν πρὸς ἀλλήλους τὸ φλέγον τὰς καρδίας των αἰσθημα ἦτο ἀπὸ τῆς μιᾶς ἄκρας μέχρι τῆς ἄλλης μία σύγῃ, ὅτι ὁ τότε πνέων ζέφυρος ἔπνεε τόσον ἥρεμος, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ κλώνοι ἐφαίνοντο μυσιοτρόπως σείόμενοι πρὸς ἐνδειξίν χαρᾶς.

Ἐκάθηντο σκεπτόμενοι, ὅτι τὴν αὐγὴν ἐκείνην, τὴν ἥπαξ μόνον ἀνατείλασαν, τὴν τόσον γλυκεῖαν καὶ ἀλησμόνητον θὰ διεδέχετο ἡ παμμέλαινα νύξ, ἡ ἀσέληνος, ἡ ζοφώδης, καὶ ὅτι ἡ ἐπαύριον θὰ ἦτο δι' αὐτοὺς ἡμέρα ἀποφράς, ἡμέρα, καθ' ἣν οἱ ἄλλοτε διαρκῶς φωσφορίζοντες ὀφθαλμοὶ των θὰ ἐπληροῦντο καυστικωτάτων δακρύων.

Ὅποια τῆς τύχης εἰρωνεία!

Ὅρα! τινὲς θὰ παρήρχοντο καὶ οἱ ἤδη τόσον ἁρμονικὰ συνδεόμενοι, τόσον ἀληθῶς ἀγαπώμενοι θὰ εὐρίσκοντο μακρὰν, πολὺ μακρὰν ἀλλήλων, ἐκείνη μὲν μελελυμένην τὴν ξανθὴν τῆς κόμην, τὴν πλασμένην διὰ τὴν εἰκόνα τῆς Γάλατειας, ἐπὶ τῆς κλίνης χύνουσα ἀφθονὰ δάκρυα, ἐκεῖνος δὲ μὲ πυρέσσουσαν ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τῆς κεφαλῇ διασχίζων τὰ ὑπερμεγεθῆ καὶ λυσσώδως ἐπὶ τῶν ἀπορρώγων βράχων θραυδόμενα κύματα.

Ἡ εὐτυχία εἶναι σφαῖρα κυλιόμενη.

Οὐδέποτε ἐφαντάσθησαν τὰ θύματα τοῦ ἀνικάτου τῆς Κύπριδος υἱοῦ, ὅτι θὰ ἀνέτελλεν ἡ στιγμή τοῦ σκληροῦ χωρισμοῦ, ὅτι πυρετωδῶς θὰ ἐκρούετο ὁ κώδων τοῦ μεσονυκτίου.

Οὐδέποτε ἐφαντάσθη ὁ εὐγενὴς σύντροφος, ὅτι τὰ πράγματα θὰ ἐλάμβανον τόσον ἄλλοιαν τροπὴν, ὥστε ν' ἀναγκασθῇ νὰ καταλείψῃ ἐξ ὀφθαλμοῦς δακρύοντας, πατέρα καὶ μητέρα γέροντας, ὡς ἥλιον ἔχοντας αὐτὸν καὶ μόνον, καὶ τὴν πάλλευσιν περιστερὰν του σπεδὸν ἄνευ πτερύγων διατί; . . . πρὸς ἀναζήτησιν πόρου ζωῆς.

Τὴν ἐπαύριον θὰ ἐδίδετο τὸ θερμότερον φίλημα ἴσως καὶ αὐτοῦ ἔτι, τὸ ὁποῖον ἐπέθηκεν ἡ Ἀφροδίτη ἐπὶ τῶν ῥόδων, ἵνα μὴ ταράξῃ τὸν ὕπνον τοῦ Ἀσκανίου.

Χαίρε, ὦ πατρίς μου, χαίρετε καὶ σεῖς προσφιλεῖς μου, καὶ εὐχέσθε τάχιστα νὰ ἐπανεέλθω, διότι οὐδὲν ἥδτερον τῆς πατρίδος, οὐδὲν πικρότερον τοῦ ἀπὸ προσφιλῶν χωρισμοῦ, ψελλίζουσι τὰ χεῖλη τοῦ νεαροῦ φίλου. Ἀναχωρῶ μεταβαίνων τίς οἶδε ἐπὶ πόσον καιρὸν, μακρὰν πρὸς ἀναζήτησιν πόρου ζωῆς καὶ μίαν ἀληθῆ εὐχὴν φέρων εἰς τὰ χεῖλη, τῆς ἐπιστροφῆς.

Τὸ ἀτμόπλοιο νωχελῶς διασχίζει τὰ γαλανά ὕδατα καὶ ἀπομακρύνεται ἀφ' ἑνὸς ὀπισθεν τὰ πρασινοστόλιστα ἔρη, τὰ μαγικῶς χρωματιζόμενα ὑπὸ τῶν χρυσιζουσῶν τοῦ ἡλίου ἀκτίνων, ὅστις σιγὰ-σιγὰ ἐκρύπτετο ὀπισθεν αὐτῶν αἱματοκυλίων εἰς τὸ φλογερὸν του χρῶμα τὰ περίξ.

Τὸ δύσμοιρον τέκνον φεύγει-φεύγει μακρὰν, μὴ δυνάμενον νὰ συγκρατήσῃ τοὺς ὑπερεκχειλίζοντας τὸ πᾶλλον στῆθός του λυγμούς· πλὴν τὸ καθήκον, καὶ τὸ θεῖον αἰσθημα, ὁ ἔρως, ὠθοῦσιν αὐτὸν νὰ μεταβῇ ἔστω καὶ μεθυσίαν τῆς ζωῆς του, ὅπουδῆποτε ἡ Μοῖρα τὸν ὠδήγει, ἵνα προσφέρῃ τὴν ἀπαραίτητον πρὸς τοὺς σεβαστοὺς γονεῖς του φόρον, ἵνα ἀποκτήσῃ, ὅτι ἐμμανῶς ἐπόθησεν, ὅτι παραφόρως ἠγάπησεν.

Εἶναι εὐγενὴς . . . γνωρίζει καὶ ἐκτιμᾷ τοὺς κόπους τῶν γερόντων γονέων του . . . θλίβεται καὶ τήκεται, ἀπὸ τῆς σεμνῆς φίλης του ἀπηνέστατα χωρίζομενος.

Οἱ ἀστέρες ἀρχίζουν νὰ φαίνωνται ὡς ἀργυροὶ φανοὶ διὰ νὰ συμπληρώσουν, οὕτως εἰπεῖν, τὸ ἄρρητον τῆς νυκτὸς ἐκείνης μεγαλείον, καὶ τρεμοσβύνουν ὥσει νὰ ταράσσωνται ὑπὸ τῆς ψυχρᾶς τῆς θαλάσσης πνοῆς. ὅτε τὸ πλοῖον ὡς κύκνος πλέει.

Ὁ χρόνος παρέρχεται καὶ σιγῇ ἀλληλοδιαδέχεται τὰς ἡμέρας· ὁ ταξειδιώτης κωφεύει εἰς τὰς ὑποσχέσεις του καὶ εἰς αὐτὰ ἔτι τὰ αἰσθηματά του· ἡ νεαρὰ κόρη νυχθημερόν κλαίει προσπαθοῦσα οὕτω νὰ κορέσῃ τὴν φοβερὰν θλίψιν τῆς, προσπαθοῦσα νὰ χύσῃ βάλαμον εἰς τὸ ἀνεπούλωτον τραῦμά της.

Ὁ χρόνος παρέρχεται καὶ ἀφθονωτέρα ἐπικάθηται ἡ χιών ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν γερόντων· ὁ χρόνος ὡς ῥεῦμα ὀρμητικὸν ῥέει καὶ οἱ γονεῖς του βαίνουνσι πλησιέστερον εἰς τὰ ψυχρὰ τοῦ τάφου χεῖλη.

Τὰ χεῖλη πάντων ἐδίψησαν καὶ διψοῦν ἀσπασμόν, ἡ δὲ ἀγκάλη πάντων ἀνοικτὴ ἵσταται, ὡς ὁ ἀσφαλέστερος λιμὴν. ἵνα περιπτυχθῇ τὸ εὐγενὲς τέκνον. Οἱ γέροντες ἀκουσίως καλύπτονται μὲ τὸ σάβανον, τὸ αἰώνιον καὶ τελευταῖον ἔνδυμα, καὶ οὕτω μένει ἀνεκπλήρωτος ὁ πόθος του, ἀνεξήγητον τὸ ὥραϊον ὄνειρόν του, ἡ δὲ δυστυχὴς του φίλη μένει παντέρημος, ὡς σύντροφον ἔχουσα τὴν οὐρανίαν θυγατέρα τῶν βαρυπενθουσῶν καρδιῶν, τὴν ἐλπίδα.

Τὸ ἀτμόπλοιο, τὸ παραλαβὸν τὸ εὐγενὲς σπλάγγχον, ὑπὸ τοῦ Βορρᾶ ὠθούμενον ὡς δελφὶν διασχίζει τὴν ἀφρόεσσαν· πλὴν ἡ τρίαινα τοῦ Ποσειδῶνος φθονεῖ τὴν μαγείαν ἐκείνην, φθονεῖ τὰ ἀπείρως εὐγενῆ αἰσθηματά τοῦ εἰλικρινοῦς φίλου καὶ συνταράσσει τὴν θάλασσαν εἰς σημείον τοσοῦτον, ὥστε αὐτάνδρον τὸ ἀτμόπλοιο ἐξαφανίζεται, ὑπείκον οὕτω εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ. Τὸ ἀποπαῖδι τῆς Μοίρας, — διότι οὕτω δύναται νὰ ὀνομασθῇ — δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν ζωὴν πλέον, δὲν ἀναπνέει τὴν ζεῖδωρον αὐραν· ἀναπαύεται καὶ αὐτός, ὡς οἱ γέροντες γονεῖς του, πλὴν οὐχὶ ὑπὸ τὸ χῶμα, οὐχὶ κἀτωθεν τῆς παγερᾶς ὀροφῆς τοῦ σκοτεινοῦ τάφου, ἀλλ' εἰς τῆς θαλάσσης τὰς ὑγρὰς ἀγκάλας· ἐκεῖ εἰς τὰ φύκη καὶ εἰς τὰ κοράλλια, ἐκεῖ εἰς τὰ ἄγρια χόρτα σήπεται γενόμενος βορὰ τῶν φιλαινῶν καὶ τῶν δελφίνων, χωρὶς νὰ χύσῃ τις πικρὸν δάκρυ δι' αὐτόν, χωρὶς νὰ δεχθῇ τὸν ὕστατον ἀσπασμόν ὑπὸ τῆς λατρευτῆς του φίλης.

Πρωῖαν τινα, καθ' ἣν ἡ φύσις σύμπασα λευκημονοῦσα εἰσέτι ἐκοιμάτο, παρθένος πλανᾶται εἰς τὴν ἀκτὴν προσπαθοῦσα διὰ τῶν λαιμάργων βλεμμάτων της ν' ἀνακαλύψῃ ποῦ εὐρίσκεται ὁ ταξειδιώτης καὶ τί ἀκριβῶς νὰ σκέπτεται. Φαντάζεται αὐτὸν ὁμνύοντα φίλιαν καὶ πίστιν εἰς ἀλλήν, φαντάζεται αὐτὸν παλαίοντα κατὰ τῶν ἀγρίων κυμάτων. Ἡ καρδιά της ἔχει πλημμυρίσει καὶ δὲν δύναται πλέον νὰ ὑπομένῃ . . . ἀλλ' ἀφοῦ τὸν συγχωρεῖ διὰ τὰ τυχόν κατορθώματά του ἡ διὰ τὴν φοβερὰν κακὴν του τύχην βυθίζεται εἰς τὰ παρὰζόντα κύματα, τυχοῦσα οὕτω τοῦ αὐτοῦ τάφου, οὐτινος καὶ ὁ ἄωρος ἀπολεσθεὶς φίλος της.

Ἡ τυφλὴ θεὰ, ἡ ἀσπλάγχχνος συντρίψασα τὸ ὑπερηφάνως ἀναχωροῦν ἀτμόπλοιο καὶ μετ' αὐτοῦ τοὺς πόθους καὶ τὰς ὑποσχέσεις τοῦ ταξειδιώτου, συνέτριψεν ἐπὶ τῶν βράχων καὶ τὸ ἀκμαῖον τῆς ἀτυχοῦς παρθένου σῶμα.

Ἡ εὐτυχία εἶναι σφαῖρα κυλιόμενη.

Μαρίκα Γ. Μιχαλοπούλου

ΨΗΦΙΔΩΤΟΝ

Αἱ ὥραιαι ὅλ' ἐξ ἴσου ἔχουν λάμπειν ἀδαμάντων, Καὶ σκληρότητα ὁμοίαν εἰς τὴν συμπεριφορὰν των.

Ἄν ἐπιθυμῇς καὶ θέλῃς τοῦ καλοῦ νὰ ἦσαι λάτρις, Σπούδαζε τὰς φάσεις πάσας τῆς ζωῆς ἐν τοῖς θεάτροις.

Ὁ μωρὸς ἐν τῇ ζωῇ του, ὁ ἀνόητος καὶ ἄφρων Εἰς πᾶν βῆμά του ἀνοίγει λεληθότως κ' ἓνα τάφρον.

Ἡ ζωὴ μας εἶνε βρέφος ὠραιότερον τοῦ κύκνου, Βρέφος, ὅπερ καταθέλγουν, ὄνειρα φαιδρὰ τοῦ λίκνου.

Εἰς τοὺς παιδικούς μας χρόνους ἡ καρδιά μας ἐσκήρτα. Καὶ οἱ πόδες μας ἐπάτουν εἰς ἰάσμούς καὶ εἰς μύρτα.

Τοῦ ἀνδρὸς ἡ ἡλικία εἶνε πόλις νέου κόσμου, Πλήρης ἀκανθῶν καὶ βάτων καὶ περιβολῆς ἀκόσμου.

Στῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου τὸ ἀσάλευτον ἱκρίον Ρίπτε πάντοτε τὸ βλέμμα ἀδιάφορον καὶ κρύον.

Εἴτε εἰς τὰς πόλεις ζῆσης εἴτ' ἐντὸς ἐρήμων ἄντρων, Γονυπέτει καὶ προσεύχου εἰς τὸν ἦχον τῶν σημάτων των.

Εἰς τὸ σκάφος τῆς ζωῆς μας ἡ ἐλπὶς ἐστὶ τὸ ἔρμα, Καὶ ὁ ἐν τῷ σκότει τ' ἄφ' ο' τῆς ζωῆς ἡμῶν τὸ τέρμα.

Καὶ τὰ ἔθνη ἀποθνήσκουν, καὶ οἱ θρόνοι καὶ τὰ σκῆπτρα Ὁ δὲ τάφος καὶ ἡ λήθη ἐστὶν ὅλων ἡ καλύπτρα.

Ἄχ. Καραβίας

Τὸ δυσκολώτερον πρᾶγμα εἰς τὸν κόσμον εἶναι νὰ ἐπαινέσωμεν τὸ καλὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον πράττουσιν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν. J. Tournade

Τὸ κλασικὸν κάτοπτρον τῆς ἀληθείας ἔχει δύο πλευράς, μίαν ἡ ὁποία μεγεθύνει καὶ ἄλλην ἡ ὁποία σμικρύνει· καὶ αἱ δύο δὲ ἔχουσι τὴν ιδιότητα νὰ παρμιμορφώσωσι τὰ πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα.

G. M. Valtour

Τὸ πᾶν εἶναι ἱστορία, καὶ αὐτὰ τὰ μυθιστορήματα. Γεωργία Σάνδ

Πρὸς τί λοιπὸν νὰ μεταβῶ εἰς τὸ Παρίσι; Μήπως ὅλον τὸ Παρίσι δὲν περνᾷ ἀπὸ τὸ Βατικανόν; Leon XIII

Ἡ χριστιανικὴ δημοκρατία διακρίνεται παντὸς σοσιαλισμοῦ ἐκ τῆς θέσεως τὴν ὁποῖαν ἀφίνει εἰς τὴν εὐσπλαγγνίαν καὶ εἰς τὸ ἔλεος. Ὁ αὐτὸς

Ὅταν ἐκλείπῃ ἀνὴρ ἐξόχου πνεύματος, μεγάλης ἀρετῆς, ἡ καλοῦ χαρακτήρος, φαίνεται ὅτι συναποθνήσκουσι μετ' αὐτοῦ καὶ τὰ πλεονεκτήματα τῶν ὁποίων τύπος ὑπῆρξεν. G. M. Valtour

ΤΑ ΠΛΟΥΤΗ ΑΙΤΙΑ ΜΙΣΟΥΣ

Ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν ἐρωτικῆς μελαγχολίας, καὶ ὑπὸ τὸ βάρος μεγάλης ἀγωνίας ἀνέμενεν ὁ Ὑβ-Λὼ τὴν διέλευσιν τῆς νεαρᾶς κόρης, ἥτις κατὰ συμπτώσιν ὅλως τυχαίαν εἶχε βραδύνει κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην.

Ἐκάθητο μόνος πρὸ τοῦ μεγαλοπρεποῦς παραθύρου τοῦ καλλιμαρμάρου μεγάρου του.

Ἡ ἐρημος ἀριστοκρατικῆς ὁδοῦ, πλακισιομένη ἐξ ὑψηλῶν μεγάρων μὲ ὑποκιτρίνους ὀφεις, παρουσίαζε θλιβεράν ὄψιν ἐκ τῆς νεκρωσίμου σιγῆς κατὰ τὴν θερμὴν ἐκείνην πρωῖαν τοῦ Μαΐου τοῦ 190....

Τέλος εἰς τὴν γωνίαν τῆς τελευταίας οἰκίας τῆς ὁδοῦ Ἀκαδημίας, ἐκ τῆς παρὰ τῇ ὁποίᾳ καθέτου ὁδοῦ τὸ φῶς εἰσώρμα ἀπλετον, ἐπρόβαλε τέλος ἡ κομψὴ σκιαγραφία

τῆς νεάνιδος, καὶ τὰ περίξ ἐφάνησαν λάμποντα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ κυρίου δε-Λώ, ὥστε αὕτη νὰ ἔφερε τὸ φῶς ἐξ οὗ ἤρχετο.

Ὡς παράφρων σχεδὸν ἤνοιξε τὸ παράθυρον, ὅπως τὴν ἴδῃ ἄνευ τοῦ ἐπιπροσθούτος ἐμποδίου τῆς ὑαλοῦ, ὅπως τέλος ἀναπνεύσῃ τὴν αὐτὴν ἀτμόσφαιραν, ἣν εἰσ-ἐπνευσαν τὰ ὠραία ροδαλὰ χειλάκια τῆς.

Ἦθελε κατὶ νὰ κλέψῃ ἀπὸ τὴν διάβασίν τῆς.

Ἐφαίνετο, ὅτι τὴν ἀγαποῦσε....

Ἀμα αὕτη ἐπλησίασε τὰ βλέμματά των συνητηθῶσαν. Τὸ μὲν ἰδικόν τῆς ἀδιάφορον, τὸ τοῦ Ὑβ ζωνῶς λάμπον καὶ ἐκπέμπον ρεύματα ἰσχυρᾶς ἐπιθυμίας. Ὅπως κατὰ τὰς παρελθούσας ἡμέρας, καὶ πρὸ τῶν μηνῶν ἀκόμη, περιωρίσθησαν καὶ τότε εἰς τοῦτο καὶ μόνον.

Ἀδιάφορος διὰ τὴν ἰσχύν τῆς, διὰ τὸ θέλητρον τὸ διαχεόμενον ἀπὸ τῆς ὠραιότητός τῆς, διήλθε διὰ τοῦ ρυθμικοῦ βήματός τῆς, ἀπεμακρύνθη, καὶ ἐξηφανίσθη εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον τῆς ὁδοῦ, ὅπου εἰσῆλθεν εἰς τὸ πολυτελὲς μέγαρον τοῦ τραπεζίτου Ι. Κ....

Ὁ κύριος δε-Λώ ἔμεινε μόνος περιβαλλόμενος ὑπὸ τοῦ σκότους καὶ τῆς στενοχωρίας, ἅπερ ἐσηματίζοντο περὶ τὴν ψυχὴν του, ὅσας ἡ σκιά αὕτη τῆς εὐδαιμονίας διελύετο.

Ὁ Ὑβ ἔπτενοχωρήθη.

— Νὰ δὰ ἡ ὥρα νὰ ὑποφέρῃ ἡ ψυχὴ του διὰ μίαν γυναῖκα, διὰ μίαν τοιαύτην πτωχὴν γυναῖκα, ἣν θὰ κατέκτα ὅταν ἤθελε, μὲ μικρὰν δαπάνην εἰς ἀδάμαντας, ἐξασφαλίζων ἑστω αὐτῇ ἐν ἀνάγκῃ μικρὸν εἰσόδημα.

Δὲν ἦτο ὁμοῦς εἰλικρινής.

Οὐδέποτε γυνὴ τὸν εἶχε εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ταραξεί, οὐδέποτε, πρὸ πάντων οὐδέποτε. τοῦ εἶχεν ἐμπνεύσει τὴν δειλίαν τὴν ἄγνωστον εἰς τὴν παντοδυναμίαν τοῦ πλούτου. . . .

Τὴν χαρίεσσαν διαβάτιδα, ἥτις καθ' ἐκάστην διήρχετο τὴν ὁδὸν παρορῶσα τὸς πλουσίους, τοῦ πλούτου τῶν ὀπείων θὰ ἠδύνατο νὰ μετάρχη, αὐτὸς τὴν ἐσέβετο καὶ τὴν ἐξετίμα.

Διότι ὁ κύριος δε-Λώ δὲν ἦτο κατὰ βάθος διεφθαρμένος. Καίτοι ἀπογοητευμένος ἐκ τῶν πολλαπλῶν ἀπολάσεων παρέμεινε σκεπτικιστὴς ἐξ ἐκείνων τῶν ὁποίων τὸ δέρμα τῶν καρδιῶν δὲν ἔχει ἀρκούντως ἀποσκληρυνθῇ. Ἰδοὺ διατί δὲν ἐτόλμα νὰ ἀπευθύνῃ τὸν λόγον εἰς τὴν Φιφῇ, καὶ διὰ τί, παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν ἣν τῷ ἐξήγειρε, καθίστατο καθ' ἐκάστην πλειότερον κύριος ἐαυτοῦ.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὸ πάθος του εἶχε κορυφωθῇ. Ἀπεφάσισε τέλος νὰ παραιτήσῃ τοὺς ἐνδοιασμούς καὶ ν' ἀναλάβῃ διὰ τὴν ἐπομένην τὴν παρακεκινδυνευμένην ἀποπειραν νὰ ἐκτομίσῃ τὴν λέξιν, ἥτις θὰ ἐφόνευε τὴν ἐλπίδα, ἣ θὰ ἔφερε τὴν μέθην!...

Διατί νὰ διατάξῃ;

Ὅλοι αἱ γυναῖκες ἀγοράζονται, ὅλοι αἱ εὐτυχίαι πωλοῦνται.

Νευρικῶς ἔλαβεν ἐν ἐπισκεπτῆριόν του καὶ ἡρυσθῆσε δι' ὅ,τι θὰ ἔγραφε. Διὰ πᾶσαν ἄλλην οἰκιδῆποτε πρόφασιν θὰ ἦτο προτιμότερον. Δι' αὐτὴν ἐχρειάζετο πρόσχημά τι. Δι' ὅ καὶ κάτωθεν τοῦ ὀνόματός του ἔγραφεν.

«Ὁ μαρκήσιος Ὑβ δε-Λώ παρακαλεῖ νὰ τύχῃ μιᾶς συνεντεύξεως μετὰ τῆς δεσποινίδος Ἀλεξάνδρας Φάκ, διὰ μίαν γνωστὴν καὶ ἐνδιαφέρουσαν πολὺ ὑπόθεσιν τῆς».

Ἐκτύπησε τὸν κώδωνα καὶ ἐνεχείρησε τὸ ἐπισκεπτῆριόν του εἰς τὸν παρουσιζθέντα ὑπῆρέτην, ὅπως τὸ φέ-

ρῃ πρὸς αὐτὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ τραπεζίτου, ἔνθα ἐκείνη ἔμενεν.

Ἀναμένων ἤρξατο περιφερόμενος ἐν τῷ πολυτελεῶς ἐστολισμένῳ καπνιστηρίῳ του, πρὸς διακόσμησιν τοῦ ὁποίου εἶχεν ἐξ ἴσου συμβάλλει ὁ πλοῦτος καὶ ἡ κηλαισθησία. Ἡ θέα τῆς πολυτελείας ταύτης ἐδείκνυε πρὸς αὐτὸν καταφανεστέραν τὴν δύναμιν του. Ἐφ' ὅσον ὁμοῦς τὰ λεπτὰ παρήρχοντο, τὰ νεῦρά του ἐξεγείροντο πλειότερον καὶ ἡ καρδιά του ἐπαλλε ταχύτερον.

Τέλος μία κομψὴ σκιά ἐφάνη ἐν τῇ ὁδῷ.

Ἦτο αὕτη!

Ὁ Ὑβ δε-Λώ προσεποιήθη νὰ περιστείλῃ τοὺς παλμούς τῆς καρδίας του.

Μετ' ὀλίγον αὕτη εἰσῆλθε καὶ ἐκάθισε ἐπὶ τοῦ προσφρεθέντος ἀνακλιντήρος. Μόλις δὲ καθεσθεῖσα ἠρώτησε.

— Ἐζητήσατε νὰ μὲ ἰδῇτε κύριε, διὰ κάποιαν ὑπόθεσιν;

Ὁ κύριος δε-Λώ κατ' ἀρχὰς περιπλέχθη εἰς συγκεχυμένας ἐξηγήσεις, εἴτα ἀποτροπιαζόμενος νὰ ἐξακολουθήσῃ ψευδολογῶν, ἤρξατο ὁμιλῶν δι' εὐγλωττίας καὶ ἐκφράζων τὴν βαθυτάτην ἐντύπωσιν, ἣν τῷ ἐνεποίησεν ἡ θαμβοῦσα νεότης, ὑποσχόμενος αὐτῇ τὴν λάμπιν τῆς πολυτελείας, καὶ ἐκτυλίσσων πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς βίον, ὃν πᾶσα γυνὴ καὶ ἡ ἐντιμότερα ὄνειροπολεῖ.

Αὕτη ἐγνώριζε τὸν κόσμον καὶ οὐδόλως ἡγανάκτεσε. Μόνον ὅταν ἐκείνος ἐτελείωσεν ἡγέρθη.

— Εἶνε αὐτὰ ποῦ ἠθέλατε νὰ μοῦ εἰπῇτε, κύριε;

Ὁ κύριος δε-Λώ ἐψιθύρισε.

— Ναί, ἀλλὰ....

Αὕτη τὸν διέκοψε διὰ χειρονομίας.

— Μὴ δικαιολογεῖσθε, κύριε. Δὲν ἔχω μαζὶ σας τίποτε. Πᾶσα ἄλλη εἰς τὴν θέσιν μου, θὰ ἐδέχετο....

Ἐκεῖνος ἀφῆκε κραυγὴν ἀπελπισίας.

— Ἀρνεῖσθε, λοιπόν;

Ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῶν χειλέων τῆς μία πτυχὴ σχηματισθεῖσα ἐξωτερίκευε τὴν θλίψιν τῆς.

— Δὲν τὸ ἐννοήσατε;

— Ἐκεῖνος ἔτεινε τοὺς βραχίονάς του καὶ προσεπάθησε νὰ τὴν ἐναγκασθῇ καὶ τὴν κατακτήσῃ. Ὡς ὅς καταστήσῃ τὸσον εὐδαίμονα τῇ εἶπε. Διατί μοῦ ἀρνεῖσθε τὴν εὐτυχίαν;

Ἡ Φιφὴ ἐμειδίασεν ὑποκριτικῶς.

— Ἡ εὐτυχία δὲν πωλεῖται. Δίδεται μόνον ἐξ ὅλης καρδίας.

Αὐτὸς ἐπέμεινε.

— Δὲν ἠδύνασθε νὰ μὲ ἀγαπήσητε; Εἶμαι νέος ἀκόμη μόλις τριάκοντα ἐτῶν. Καὶ εἶμαι τὸσον πλούσιος....

— Καὶ τί μ' ἐνδιαφέρει αὐτό; ἀπήντησεν ἐκείνη.

Ὁ κύριος δε-Λώ ἔμεινε κατὰπληκτος.... Τί τὴν ἐνδιχφέρει αὐτό!...

Ἐν ᾧ δὲ διηυθύνετο πρὸς τὴν θύραν ἐκεῖνος προσέτρεξε.

— Μὴ ἀναχωρήτε.... Ἀκούσατέ με. Δὲν ἡμπορῶ νὰ ζήσω χωρὶς Σᾶς· ἂν θέλετε καὶ σύζυγός μου νὰ γίνετε ἀκόμη!

Λάμπις πρωινῷ φωτὸς ἐξεπέμφθη ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ὠραίας νεάνιδος.

— Εὐχαριστῶ διὰ τὴν λέξιν αὐτήν.... Ἐπανορθώνει τὸ ἀδίκημά σας.... Ἀλλὰ καὶ ἂν μοῦ προσφέρετε ὅλους τοὺς θησαυροὺς τῆς γῆς.... πάλιν δὲν θὰ σᾶς ἐνυμφεύω, διότι εἶμαι ἡρεβωνισμένη μετ' ἄλλου πτωχοῦ, ὡς ἐγώ! Ὅταν ἐργασθῶμεν ἀμφοτέροι ἀρκετά, ὥστε νὰ

κάμωμεν μικρὰν περιουσίαν, θὰ συζευχθῶμεν....

Αὐτὸς εἶναι λοιπόν, ἀγαπητὲ κύριε, ὁ μόνος τρόπος νὰ ἀγοράσῃ τις τὴν εὐτυχίαν, διότι, σᾶς τὸ ἐπαναλαμβάνω, ὅτι αὕτη δὲν πωλεῖται διὰ χρημάτων....

Ζητήσατε νὰ τὴν κατακτήσητε διὰ τῆς γενναιοῦτος τῆς καρδίας καὶ τῆς ἀφοσιώσεως τῆς ψυχῆς. Μὴ λησμονῆτε δὲ ὅτι εἶναι αἵτια μίσους τὰ πλοῦτη, ἅτινα ἐμπνέουν πράξεις ὁμοίας πρὸς τὴν ἰδικὴν σας....

— Ἀλλὰ σᾶς ἀγαπῶ! ἀνέκραξε καὶ πάλιν ὁ Ὑβ δε-Λώ, ἐν ἀπελπισίᾳ.

Αὕτη δὲ τοῦ ἀπήντησε μετὰ τρυφερᾶς γλυκύτητος, ἡρέμα:

— Ἐγὼ ὁμοῦς δὲν σᾶς ἀγαπῶ.... Χαῖρε, πτωχέ μου πλούσιε!

(Ἐκ τῆς πραγματικότητος).

Γεώργιος Ἰσθμίου

ΑΠΟ ΤΑ ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

ΣΤΕΡΝΕΣ ΑΧΤΙΔΕΣ.

Ὡ! πῶς ἀπλῶνι ἐκεῖ τὸ ἡλιοβασιλεμα γλυκὰ τὴν πορφύρενιαν του χλαμίδα καὶ τὸ σκοτάδι στρώνει γύρω διάπλατα τὰ μαῦρά του φτερά σὰ νυκτερίδα.

Ὡ! ἡ στερνὴς του ἀχτίδες π' ἀργοδύνουνε, μοιάζουν φιλιὰ παρθενικὰ δροσάτα, λὲς κ' ἀπὸ χεῖλιν βγαίνουνε ῥοδόχρωμα ἀπὸ χαρὰ κ' ἀπ' ἔρωτα γεμάτα.

Ἡ μέρα νὰ κρυφτῇ τρέχει περίφανη λουσμένη μὲ φιλήματα ἀφ' τῆ δύσι, μὰ ἐγὼ φτωχὸς σκληρῇ γυρεύω ἀνώφελα λίγη δροσιὰ τ' ἀχεῖλιν σου νὰ χύσῃ.

Κ' ἐνῷ θωρῶ τὰ οὐράνια κατακόκκινα κ' ἔπειτα ἀργὰ τῇ νύχτῃ νὰ προβάλλῃ θωρῶ πῶς εἶνε τὸ αἶμα ἀπὸ τὰ στήθη μου καὶ τὸ σκοτάδι τῆς καρδίας ποῦ πάλαι.

Ἀνδρέας Δ. Βιαγκίνης

ΜΥΣΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Σὲ μιὰ πεθαμένη.

Τοῦ κάκου ἓνα χαμόγελο 'στὰ χεῖλιν σου γυρεύω, κάποιο μυστήριον ἀξήγητο 'στὴν ὄψιν σου μαντεύω.

... νύφη ἐστολίστης γι' ἄλλονε σεμένα ξένη πιὰ πιστὴ γ' αὐτὸν, τὰ λόγια φυλάξ, τὰ μυστικά.

Μιὰ γλῶσσα ξένη σέμαθε, ποῦ τὴν μιλοῦν τ' ἀστέρια· ἔτσι κι' ἐκεῖνα ἀμίλντα φωτίζουν τὰ αἰθέρια.

Αὐτὴ τῇ γλῶσσᾳ ἤθελα νὰ ξέρω, κ' ὅταν κλαίω, 'ς τὸ μνημῆμά σου τὸν πόνο μου νὰ νοιώθῃς ποῦ θὰ λέω.

Β. Μενδεζλίδης

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

Ἐπεσε καὶ αὐτός.

Τελευταῖον ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον, ἐγκαταλείπουν ὄφρα-νὴν τὴν δημοσιογραφίαν οἱ πρωτεργάται καὶ στυλοβάται αὐτῆς. Μετὰ τὸν Φιλήμονα ὁ Γιαννόπουλος, μετὰ τὸν Γιαννόπουλον ὁ Ρούκης, μετὰ τὸν Ρούκην ὁ Κουσουλάκος καὶ προχθὲς ὁ Καμπούρογλους.

Ὁ Γιάγκος—ὅπως χαϊδευτικῶς ὀνομάζετο παρ' ὅλης τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας—ὁ Καμπούρογλους εἶχε συνδέσει τὴν ὑπαρξιν αὐτοῦ μετὰ τῆς ἀθηναϊκῆς δημοσιογραφίας. Ὁ βίος του ἦτο καθ' ὅλα βίος δημοσιογραφικός. Ἡ «Νέα Ἐφημερίς», τὸ ὄργανον τῶν ἰδεῶν του καὶ τὸ κάτοπτρον τοῦ καλάμου του, δὲν ἠδύνατο νὰ ζήσῃ ἄνευ τοῦ Καμπούρογλου καὶ ὅταν οὗτος ἀπεχώρησεν αὐτῆς ἡ «Νέα» δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνθέξῃ καὶ ἔπεσε καὶ αὐτή.

Ποῖος δὲν εἶχε γνωρίσει τὸν Καμπούρογλου; Ὅλοι ἀνεξαιρέτως. Ἀπὸ τοῦ Βασιλέως μέχρι τοῦ τελευταίου ἀστοῦ ἦσαν ἀναγνώσται τῆς «Νέας», καὶ ἀπὸ τὰ γραφεῖα αὐτῆς διήλθεν ὅλος ὁ κόσμος τῶν πολιτευομένων, τῶν γραμμάτων, τῶν ἐμπόρων καὶ ὁ λαϊκὸς κόσμος. Ὑπῆρξεν ἐποχὴ κατὰ τὸ 1885 μέχρι τοῦ 1890, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Καμπούρογλους μετὰ τὴν δημοτικὴν πένναν του καὶ μετὰ τὴν «Νέαν Ἐφημερίδα» του κατέρριπτε κυβερνήσεις καὶ ἀνεβίβαζε πρωθυπουργούς. Ἡ νεωτέρα πολιτικὴ ἱστορία τῆς Ἑλλάδος, ὅπως καὶ ἡ ἀθηναϊκὴ κοινωνικὴ, ἀπεκρυσταλλώθη εἰς τὰ φύλλα τῆς «Νέας».

Συνεκλόνει διὰ τοῦ καλάμου του τὸ πᾶν καὶ πρὸ τῆς καυστικῆς γραφίδος του ὑπεχώρουν ἅπαντες. Τὴν φιλίαν του ὅλος ὁ κόσμος τὴν ἐθεώρει ὡς τὴν πολυτιμότεραν ὑποστήριξιν του. Καὶ ἐνῷ γελαστὸς ὁ ἀείμνηστος Γιάγκος ἀπέδιδεν ὑπολήψεις, ἐνεθάρρυνεν ἀπέλλιδας, ὑψωνε τοὺς ἱκανοὺς, ἐβοήθει τοὺς ἀδυνάτους καὶ ἐκράτνε τοὺς πολιτευομένους, ἄχολος, πάντοτε μειδιῶν, φιλοκάγαθος, ἐνῷ δὲν ἐγνώριζε τί θὰ πῇ φθόνος, τί θὰ πῇ πικρία, δυστυχῶς ἀντιθέτως κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ βίου του ἐποτίσθη πικριῶν καὶ μετὰ τὰς πικρίας αὐτὰς τῆς γαργαλιῶ-δους κοινωνίας μας, τῆς ἀχαρίστου, τῆς ἀγνώμονος κα-τῆλθεν εἰς τὸν τάφον.

Ἡ ἑλληνικὴ δημοσιογραφία ὀφείλει εἰς αὐτὸν πολλὰ,

Νεαρώτατος, μόλις ἀπεπεράτωσε τὰς σπονδὰς του ἐν Γερμανίᾳ, κατῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου μετὰ τοῦ ἀειμνήστου Κορομηλά ἐξέδωκαν, πρῶτοι αὐτοί, ἡμερήσιον φύλλον, τὴν «Ἐφημερίδα», εἰς ἣν συνειργάσθησαν μέχρι τοῦ 1880, ὁπότε ἀποχωρισθεὶς ὁ Καμπούρογλος ἐξέδωκε τὴν «Νέαν Ἐφημερίδα», μεθ' ἧς συνέζησε συνδέσας μετ' αὐτῆς τὴν ὑπαρξίν του.

Οἱ πάντες ὀφείλομεν καὶ τι ἕκαστος εἰς τὸν Καμπούρογλον καὶ ὅλοι ἡμεῖς ὡς ἀποτίσωμεν ἕνα ὅσaton φῶρον πρὸς αὐτόν.

— Ὁ Θεὸς ὡς ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν του ἐν σκηναῖς δικαίων.

Ν. Γ. Μπενάκης

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Αἱ ἐν Μακεδονίᾳ μεταρρυθμίσεις. Ἐν συνεντεύξει τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἀνταποκριτὴς τοῦ Φιγαρῶ μετὰ τοῦ Χιλμῆ-πασᾶ ἐν Θεσσαλονίκῃ ὁ τελευταῖος οὗτος οὕτω πῶς ἐξέθηκε τὰς συμπληρωθεῖσας ἐν Μακεδονίᾳ μέχρι τοῦδε μεταρρυθμίσεις :

Διοικήσεις.— Ὀνομασία ἐνὸς διευθυντοῦ τῶν Δημοσίων Ἔργων, ἐνὸς ἐπιθεωρητοῦ τῆς Γεωργίας εἰς ἕκαστον βιλαέτιον, ἐνὸς καίμακάμη εἰς ἕκαστην ὑποδιοίκησιν βιλαετίου καὶ ἀναδιοργάνωσις τῆς χωροφυλακῆς καθ' ἑλὴν τὴν Ρωμυλίαν.

Χωροφυλακή.— Συνεπείχ τῆς αὐστρωστικῆς διακοινώσεως ἐν τῷ σώματι τῆς χωροφυλακῆς δέον νὰ ὑπάρχωσι χριστιανοί, κατὰ δὲ τὴν καθορισθεῖσαν ἀναλογίαν 2,235 τοιοῦτοι πρέπει νὰ διορισθῶσι. Μέχρι τοῦδε ἀνέλαβον ὑπηρεσίαν 670, δύο δὲ σουηδοὶ ἀξιωματικοὶ ἐπεφορτίσθησαν τὴν ὀργάνωσιν τοῦ σώματος· 89 ἀξιωματικοὶ καὶ 800 χωροφύλακες ἀπεστρατεύθησαν· 64 δὲ ἀξιωματικοὶ καὶ 915 χωροφύλακες ἀπηλλάγησαν διὰ παράδοσιν ὑπηρεσίας. Οἱ νέοι ἀξιωματικοὶ ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ.

Ἀστυνομία.— Πρὸς ἐκτέλεσιν πάντοτε τῆς αὐστρωστικῆς διακοινώσεως πρέπει νὰ ὑπάρχωσι 147 ἀστυφύλακες χριστιανοί. Μέχρι τοῦδε διορίσθησαν 121 τοιοῦτοι· τέσσαρες δὲ ὑπαστυνόμοι καὶ 121 ἀστυφύλακες ἀπηλλάγησαν τῶν καθηκόντων τῶν.

Ἀγροφύλακες.— Διορίσθησαν μέχρι τοῦδε 2,329 μουσουλμάνοι καὶ 1,536 χριστιανοί. Ἐξελέγησαν ὑπὸ τῶν χωρίων καὶ ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τῆς Διοικήσεως. Τὰ χριστιανικὰ χωρία ἢ ἐκεῖνα εἰς ἃ πλειονοψηφοῦσι χριστιανοὶ θὰ ἐκλέγῃσι ἀγροφύλακας χριστιανούς.

Υπάλληλοι.— Εἰς τὰ τρία βιλαέτια, τῆς Θεσσαλονίκης, τοῦ Οὐσκούμπ καὶ τοῦ Μοναστηρίου 35 υπάλληλοι ἐπαύθησαν· 15 ἐπαύθησαν καὶ ἐτέθησαν ὑπὸ κατηγορίαν. 7 δὲ τῶν τελευταίων τούτων θὰ καταδιωχθῶσι.

Δικαιοσύνη.— Εἰς ἕκαστον τῶν ἐξ βιλαετίων ιδρύθη-

σαν : ἐν ἐφετεῖον, ἐν δικαστήριον δικάζον πολιτικὰς καὶ ποινικὰς ὑποθέσεις καὶ πολλὰ ἄλλα κατώτερα δικαστήρια. Οἱ δικασταὶ διορίσθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης.

Δημόσια Ἔργα.— Ἡ Κυβέρνησις καθώρισεν ὅπως λαμβάνωνται 5 οἱ ἐκ τῶν εἰσπράξεων ἑκάστου βιλαετίου διὰ τὰ δημόσια ἔργα. Κατὰ τὴν 15 Ἰουνίου 54,993 λίραι Τουρκίας εἰσῆχθησαν εἰς τὰ ταμεῖα τῆς Γεωργίας. Μέχρι τοῦδε ἐν τῷ βιλαετίῳ Οὐσκούμπ ἐστρώθησαν 29 χιλιόμετρα ὁδῶν. Δύο μεταλλικαὶ γέφυραι εὐρίσκονται ἐν κατασκευῇ, ἡ μία ἐν Κριβολάκ καὶ ἡ ἄλλη πλησίον τῆς Ἐλασσώνας. Ὑποκαταστήματα δὲ τῆς Ὁθωμανικῆς Τραπεζῆς ιδρύθησαν εἰς Οὐσκούμπ καὶ εἰς Μοναστήριον.

Οἱ Βούλγαροι τῆς Μακεδονίας. Ἐκ Κωνσταντινουπόλεως τηλεγραφοῦσιν εἰς τὴν «Ἐφημερίδα» τῆς Κολωνίας, ὅτι ὁ Σουλτάνος διέταξεν ὅπως μὴ παρεμβάλλωσι πλέον προσκόμματα διὰ τὸ ἀνοιγμὰ τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν σχολείων τῶν Βουλγάρων ἐν Μακεδονίᾳ.

Σχεδὸν ὅλοι οἱ ἐγκαθειργημένοι Βούλγαροι οἱ συμμετασχόντες εἰς τὰς ταραχὰς θὰ ἀφεθῶσιν ἐλεύθεροι ἐπὶ τῷ ὄρῳ νὰ ὀρκισθῶσιν εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὅτι εἰς τὸ μέλλον θὰ ὦσι πιστοὶ καὶ πειθίμιοι ὑπήκοοι τοῦ Σουλτάνου. Τὰ μέτρα ταῦτα ἤρξαντο ἤδη ἐφαρμοζόμενα ἐν τῷ βιλαετίῳ Οὐσκούμπ, ἀλλὰ δεικνύουσι πρὸς τοῦτο ὅτι ὁ Σουλτάνος ἤρχισε σοβαρῶς νὰ σκέπτεται περὶ τῶν πολεμικῶν προπαρασκευῶν τῆς Βουλγαρίας, ἐνῶ ἡμεῖς δὲν μᾶς λογαριάζει, οὔτε γὰρ τὸ παληοπάπουσό του.

ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

Οἱ ἱατροὶ τοῦ Πάπα

Παντοῦ καὶ πάντοτε οἱ ἱατροὶ παίζουν ρόλον ἐπικίνδυνον διὰ τὴν φήμην των, ὅταν τυχαίη νὰ περιθάλπωσι μεγάλους ἀσθενεῖς τῆς γῆς. Οἱ δόκτορες οἵτινες διεδέχθησαν τελευταῖον ἀλλήλους παρὰ τὸ προσκεφάλαιον τοῦ Πάπα ἔλαβον πικρὰν περὶ τούτου πείραν. Πρῶτος ἐκ τούτων ὁ πτωχὸς Λαπὸνι, ὁ ἐμπεπιστευμένος ἱατρός τοῦ Ποντίφηκος, ἐφάνη ὁ ἀτυχέστερος. Ἐπερνοῦσε διὰ καλὸς ἱατρός καὶ δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποῦ ἠσθένησεν ὁ Πάπας. Πάντοτε ὁ Λαπὸνι κατάρθωνε νὰ τὸν θεραπεύῃ, καί, ἂν καὶ πάντες ἐθαύμαζον τὴν ἀρίστην κρίσιν τοῦ ἀσθενοῦς, δὲν ἤρουντο, ἐν τούτοις, νὰ ἀποδίδωσι μέγα μέρος τῆς θεραπείας εἰς τὸν ἱατρὸν του. Τοῦ ἑκαμνον μάλιστα τὴν τιμὴν νὰ πιστεύωσιν ὅτι αὐτὸς διετήρει ἀκμαῖον τὸν ὑπερνενηκοντούτῃ γέροντα.

Αὐτὴν ὅμως τὴν φορὰν κατὰ δυστυχίαν τὰ πράγματα ἀνεστράφησαν. Ὁ Λαπὸνι φάνηται δὲν ἔκαμεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς καλὴν διάγνωσιν. Πάραυτα λοιπὸν ὅλοι αἱ προηγουμέναι ὑπηρεσίαι του ἐθεωρήθησαν μηδὲν καὶ

ἡ εὐνοια τοῦ δημοσίου ἐστράφη ἀμέσως πρὸς τὸν δόκτορα Ματζόννην, ὅστις ἐφάνη ὅτι μετὰ τὴν πρώτην ματιὰ ἔκαμε Ἄλλὰ καὶ ἡ δόξα τοῦ Ματζόννη δὲν διήρκεσεν ἢ μίαν ἀκριβεστέραν διάγνωσιν.

Μόλις ἐγνώσθη ὅτι μετὰ τὴν πρώτην ἐγχείρισιν ἔπρεπε νὰ κάμῃ καὶ δευτέραν ἢ ἐπ' αὐτὸν ἐμπιστοσύνη ἐκλονίσθη. Ἐμαθον ὅμως μετ' εὐχαριστήσεως ὅτι μία νεωτέρα ἱατρικὴ συμβουλὴ ἐδόθη, καὶ ἤδη ἤλθεν ἡ σειρά εἰς τὸν δόσαντα τὴν συμβουλήν ταύτην ἱατρὸν Ροσσόνη νὰ τὸν ὑψώσῃ μέχρι τρίτου οὐρανοῦ. Ἄλλὰ τὴν ἐπομένην συνέβη νέα ἐπιπλοκὴ εἰς τὴν κατηραμένην νόσον καὶ ὁ Ροσσόνη ἐδοκίμασε καὶ αὐτὸς τὰς πικρίας τῆς ἀντιδημοτικότητος.

Ὡστε δὲν ἔχομεν ἄδικον νὰ εἴπωμεν, ὅτι καλλίτερος ἱατρός δὲν εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις περιθάλλει καλλίτερον τοὺς ἀσθενεῖς του, ἀλλ' ἐκεῖνος, ὅστις ἔχει περισσοτέραν τύχην....

*

Φυλακὴ μιὰ φορὰ ! Εἰς μίαν τῶν χαριεστέρων του κωμωδιῶν ὁ Ἀλφρέδος Καπὺ «Τὸ βαλάντιον ἢ τὴν ζωὴν» ἔχει μίαν τελευταίαν πρᾶξιν, ἢ ὁποία λαμβάνει χώραν εἰς μίαν ἰδεώδη φυλακὴν, ὅπου οἱ κρατούμενοι περνοῦν ζωὴ καὶ κόπτα.

Τοὺς κῆνουν ὅλας των τὰς ἰδιοτροπίας καὶ ἔχουν ὅλας τὰς ἐλευθερίας, πλην ἐκείνης τοῦ νὰ ἐξέρχωνται. Ἄλλὰ δὲν τοὺς μέλλει διὰ τοῦτο, διότι εἰς τὴν φυλακὴν περνοῦν καλλίτερα ἀπὸ τὸ σπῆτι των. Εἰς τὴν τελευταίαν αὐτὴν πρᾶξιν ὁ Καπὺ παρουσιάζει ἕνα κρατούμενον, νεωτὴ ἐγκαθειρθέντα, ὁ ὁποῖος ἐρωτᾷ τὸν φύλακα :

— Εἰμπορῶ νὰ δικτιζῶ νὰ μοῦ φέρουν τὸ φαγητόν μου ἀπ' ἐξω ;

Πρὸς αὐτὸν ὁ φύλαξ ἀπαντᾷ :

— Ὁ κύριος δύναται νὰ κάμῃ ὡς βούλεται· ἀλλ' ἐὰν θέλῃς μίαν συμβουλήν νὰ τοῦ δώσω, θὰ τὸν παρακαλέσω νὰ γευθῇ πρῶτα τὸ φαγητόν τῆς ἰδικῆς μας κουζίνας...

— Ἀλήθεια ;

— Μάλιστα, κύριε. Ἡμεῖς δὲν φέρνομεν ποτὲ τὸ φαγητόν μας ἀπ' ἐξω· τούναντίον οἱ ἀπ' ἐξω ἔρχονται νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὸ ἰδικόν μας φαγητόν.

Ἡδύνατό τις νὰ νομίσῃ ὅτι εἰς τὴν κωμωδίαν του αὐτὴν ὁ Καπὺ λέγει ὑπερβολὰς χάριν ἀστείμου. Ἀλλὰ τὸ θέατρον κατὰ βῆθος εἶναι πάντοτε ἡ εἰκὼν τῆς ζωῆς. Οὕτως εἰς τὴν Πράξαν κατεσκευάσαν ἐσχάτως μίαν φυλακὴν, ἐμπροστὰ εἰς τὴν ὁποίαν κοκκινίζουν ἀπὸ ἐντροπῆς τὰ ξενοδοχεῖα τῆς πρώτης τάξεως. Εὐρίσκουν ἐκεῖ οἱ φυλακισμένοι ὅλας των τὰς ἀνάσεις καὶ ὅλας τὰς λεπτεπιλέπτους τελειποιήσεις τῆς διαίτης. Ἡλεκτρισμὸς παντοῦ, τροφὴ ὑγιεινὴ καὶ ἀφθονωτάτη, ἐνδιαιτήματα ἐπιπλωμένα μὲν τὸ πλέον καλλίτερον γούστο. Ἐκαστος ἐκ τῶν ἐκεῖ τροφίμων ἐκφράζει καθημερινῶς τὸς πλέον εὐληκρινεῖς εὐχαριστίας του εἰς τὰ αἰσθήματα τῆς ἀνθρωπότητος διὰ μίαν τοιαύτην κατοικίαν, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τοῦ νεωτερισμοῦ τούτου κανεὶς δὲν τὸ ἐπερίμενε. Δὲν παρήλθε πρᾶγματι εἰς μὴν ἀφ' οὗ κατεσκευάσθη ἡ φυλακὴ καὶ ὁ ἐπιστάτης ἐδήλωσεν ὅτι δὲν χωρεῖ πλέον ἄλλους...

ΔΙΑΦΟΡΑ

Μία στατιστικὴ τῶν μικροβίων τοῦ ἀέρος. Εἰς περιεργὸς πειραματιστὴς ἠθέλησε νὰ γνωρίσῃ τελευ-

ταίως ποῖα εἶναι ἡ ἀναλογία τῶν μικροβίων, τὰ ὁποῖα περιέχει ὁ ἀὴρ κατὰ ἕνα ἀνεμοστρόβιλον κονιορτοῦ. Περιέλειψε λοιπὸν εἰς ἕνα ἰδικὸν μηχανήμα 10 λίτρας ἀέρος συλλεχθέντος ἐκ τῶν δρόμων εἰς 1 1/2 μέτρον ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους, καθ' ὃν χρόνον ὁ ἀνεμος ἐξήγειρε νέφος κονιορτοῦ. Ἠδυνήθη δὲ νὰ ἐξαγάγῃ τὸ ἐξῆς συμπέρασμα ἐκ τοῦ πειράματός του.

200,000 μικροβία ποικίλων εἰδῶν περιέχονται εἰς 10 λίτρας ὀδικοῦ ἀέρος, ἥτοι 20,000 κατὰ λίτρον. Βλέπει τις ἐκ τούτου ὅτι, ἂν ἡ σκόνη εἶναι πρᾶγμα δυσάρεστον, εἶναι ὡσαύτως καὶ λίαν ἐπιβλαβὴς εἰς τὴν υγίαν, καὶ φαντάζεται ποῖαν ἐκδούλευσιν παρέχουσιν εἰς τοὺς συμπολίτας των οἱ δημοτικοὶ ἄρχοντες, οἵτινες καταβρέχουσι συχνότερον τοὺς δημοσίους δρόμους.

Ἡ ἐπιφάνεια τῶν Παρισίων. Ἡ ὅλη ἐπιφάνεια τῶν κατωκημένων Παρισίων εἶναι ὡς γνωστὸν 7,802 ἑκταρίων. Ἐκ τῆς ἐπιφανείας ταύτης 2,630 ἑκτάρια εἶναι κεκαλυμμένα ἐξ οἰκοδομημάτων, ἥτοι ἰδιωτικῶν ἀκινήτων ἐπὶ 2,271 ἑκταρίων καὶ δημοσίων κτιρίων ἐπὶ 358 ἑκταρίων. Οἱ κῆποι ἐν γένει κατέχουσιν 900 ἑκτάρια· οἱ δημόσιοι κῆποι 260 ἑκτάρια καὶ οἱ ἰδιωτικοὶ 641.

Αἱ αὐλαί, τὰ οἰκόπεδα καὶ αἱ ἰδιωτικαὶ ὁδοὶ καλύπτουσι 2,084 ἑκτάρια, ὁ Σηκουάνας 260 καὶ αἱ δημόσιοι ὁδοὶ μετὰ τῆς στρατιωτικῆς ζώνης 1,967.

Οὕτως ἐπὶ 100 ἑκταρίων τῆς ἐπιφανείας τῶν Παρισίων ἡ ἐκτισμένη ἰδιοκτησία καὶ ἡ μὴ ἐκτισμένη κατέχει 72 ἢ εἰς τὰ ὡκοδομημένα ἢ μὴ οἰκόπεδα· τὰ ἰδιωτικὰ ἀκίνητα ἀποτελοῦνται ἐξ 76 οἱ.

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἡ Ἀττικὴ Ἴρις ἀρχεται ἀπὸ σήμερον δημοσιεύουσα θεατρικὴν ἐπισκόπησιν, καθιερώσασα ἐπὶ τούτῳ ἰδιαιτεράν στήλην, ὅλων τῶν ἐν Ἀθήναις ἐλληνικῶν θεάτρων.

Τὴν ἐργασίαν ταύτην ἀνέθηκεν εἰς ἐμὲ ἡ διευθύνσις τοῦ ἀρίστου τούτου περιοδικοῦ, ἣν καὶ πάννυ εὐχαρίστως ἀναλαβὼν, ἀρχομαι ἀπὸ σήμερον δημοσιεύων ὁλόκληρον τὴν Ἀθηναϊκὴν θεατρικὴν κίνησιν, ὑποσχόμενος μάλιστα νὰ γνωρίσω μὲ τοὺς ἀξιοτίμους κκ. συνδρομητὰς καὶ ἀναγνώστας τῆς πολυφιλήτου Ἀττικῆς Ἰριδος τοὺς κρατίστους τῶν ἡθοποιῶν μας, ἀμφοτέρων τῶν φύλων, διὰ τῆς δημοσιεύσεως τῶν εἰκόνων των καὶ τῆς σκιαγραφίας ἑκάστου αὐτῶν.

Ἡ ἐφετεινὴ ὅμως θερινὴ περίοδος δὲν παρουσιάζει δυστυχῶς καὶ πολλὰ πράγματα ἄξια λόγου, καθότι πλην τῶν εἰς τὸ «Βασιλικὸν Θέατρον» ἐργαζομένων ἡθοποιῶν οἱ λοιποὶ ἀνεχώρησαν διασπαρέντες εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ τὸ ἐξωτερικόν, ἀπέμειναν δὲ ἐνταῦθα ὀλίγοις ἡθοποιοῖς, οἵτινες διαιρεθέντες εἰς δύο ἀπετέλεσαν τοὺς θιάσους, οἵτινες παίζουν ὁ μὲν εἰς τὴν «Ἀθηναιὸν» ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἐταιρία Ἑλλήνων ἡθοποιῶν», ὁ δὲ εἰς τὴν «Νεάπολιν» ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἑλληνικὴ Κωμωδία». Ἐκτὸς ὅμως τούτων ἔχομεν καὶ τὴν «Νέαν Σκηνὴν» τοῦ κ. Χριστομάνου, ἥτοι ἐν ὁλωτρίᾳ θεάτρῳ, περὶ ὧν θὰ γράψω κατὰ σειράν καὶ δι' ἕκαστον χωριστά, ἀρχίζων σήμερον ἀπὸ τὸ «Ἀθηναιόν».

Θέατρον «Ἀθηναιόν»

Εἰς τὸ θέατρον τοῦτο ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τοῦ καλοῦ καὶ φιλοτίμου ἐν αὐτῷ ἐργαζομένου θιάσου, ἀποτελουμένου

ἐκ τῶν κυριῶν Σμαράγδας Ἡσαίου, Ἑλπινίκης Ρούσου, Εὐγενίας Γαλάνη, τῶν δεσποινίδων Χριστίνης Ρούσου καὶ Σοφίας Γιολάνου καὶ τῶν κκ. Π. Ρούσου, Κ. Βεντούρα, Δ. Καζούρη, Π. Παπαστεφάνου, Γ. Χρυσάφη, Ν. Κουκούλα, Α. Λούη, Ν. Γουζαρη, Α. Μίνως, Μ. Ρούσου καὶ τοῦ ὑποβολέως Θ. Γλαρούδη, τοῦ ἄτλαντος αὐτοῦ τοῦ θιάσου, πολλὰ νέα ἔργα ἐν οἷς «Τὰ τριαντάφυλλα στοὺς βράχους» τοῦ κ. Α. Γαλανοῦ, «Ἡ Ἀδρεῖνη» τοῦ Σαρδοῦ, «Ἡ οὐρά τοῦ διαβόλου», «Τὸ ραβασάκι», ἀμφότερα τῆς ἰταλικῆς φιλολογίας κατὰ λαμπρὰν μετάφρασιν τοῦ ἡθοποιοῦ κ. Ν. Κουκούλα, τὸ «Νευροκαθαλλίκευμα», περὶ ὧν θὰ γράψω συνεχίζων εἰς τὸ προσεχές. Σήμερον θὰ εἶπω τινὰ μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς «Ἀδρεῖνης», ἥτις ἐδιδάχθη τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου τούτου. Περί τοῦ ἔργου δὲν ποιοῦμαι ποσῶς λόγον, διότι τοῦτο παίζεται πρὸ διετίας, ἐγγράφη δὲ ἔκτοτε περὶ αὐτοῦ.

Τὴν Ἀδρεῖνην ὑπεδύθη ἡ κ. Σμαράγδα Ἡσαίου, παρουσιασθεῖσα εἰς τὸ κοινόν, ὡς πάντοτε, μεμελετημένη καὶ εὐπρόσωπος. Εἰς ὅλας τὰς ὁμαλὰς σκηνὰς ἐπαίξε πολὺ καλὰ καὶ μὲ πολλὴν τρυφερότητα καὶ χάριν, ὅπου ὅμως ἦσαν δυνατὰ σκηνὰ καὶ ἰδίως εἰς τὰ finale τῶν δύο πρώτων πράξεων, ὡς καὶ εἰς τὰς μετὰ τοῦ συζύγου τῆς σκηνὰς, καὶ δὴ τῶν δύο τελευταίων πράξεων, ὑστέρησεν. Ἐχρειάζετο ὑποκριτικὴ δύναμις καὶ τέχνη μεγάλη, ἔτι δὲ περισσοτέρα ζωὴ εἰς τε τὰς σκηνικὰς τῆς κινήσεις καὶ τὸν τόνον τῆς φωνῆς τῆς, τὰ ὅποια ἐξησθενοῦντο ἢ ἡρέμουν ἀκριβῶς ἐν εἰ, ὅπου ἔπρεπε νὰ δοθῇ ζωὴ καὶ ὁ τόνος τῆς φωνῆς τῆς νάνελθη ὀλίγον ἵνα λάβουν τὴν ἀπαιτουμένην ζωὴν αἱ σκηνὰ αὗται καὶ κατορθώσῃ οὕτω νὰ συγκλονίσῃ καὶ συναρπάσῃ τὸ κοινόν. Ἐὰν καταβληθῇ περισσότερος κόπος καὶ μεγαλειτέρα ἐπιμέλεια κατὰ τε τὰς δοκιμὰς καὶ τὴν ἐκτέλεσιν θὰ κατορθώσῃ, ἐὰν δὲν θριαμβεύσῃ, νὰ παίξῃ ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ καλλίτερα, διότι ἡ κ. Ἡσαίου δὲν στερεῖται οὔτε ἐπιμελείας, θελήσεως καὶ τέχνης, οὔτε καθαρᾶς καὶ ἰσχυρᾶς φωνῆς καὶ στήθους, οὔσα ὡς ἐκ τούτου καὶ ὑπέροχος εἰς τὸ ἔσμα. Ταῦτα συνδυάζουσα, κατ' ἀναλογίαν ἐννοεῖται, ἡ φιλόπονος καὶ φιλότιμος αὕτη ἡθοποιὸς θὰ δυνηθῇ νὰ μᾶς παρουσιάσῃ εἰς τὴν σκηνὴν κατὰ τι καλλίτερον, κατὰ τι ὠραιόν καὶ ὑψηλόν. Ἐτι δὲ ἂς μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ τῆς συστήσω φιλικῶς ὅτι πρέπει νὰ προσπαθῇ νὰ ἐξωτερικεύσῃ ὅσον τὸ δυνατόν ζωηρότερον τὰ ὑπερπληροῦντα τὴν καρδίαν τῆς πάθη, νὰ συγκρατῇ δὲ εἰς τὸ πρόσωπόν τῆς τὴν ἔκφρασιν ταύτην τοῦ πάθους λύπης ἢ χαρᾶς μέχρι τῆς μεταπτώσεώς τῆς εἰς ἄλλην σκηνὴν καὶ ὅχι νάφινῃ ἐαυτὴν παρασυρομένην ὑπὸ τοῦ γέλωτος, διακόπτουσα ἀποτόμως ἐκεῖνο, ὅπερ μόλις πρὸ ὀλίγου ἠθέλησε νὰ ἐκφράσῃ, καταστρέφουσα δὲ οὕτω τὴν ἐντύπωσιν, ἥτις ἤθελε παραχθῇ ἐκ τούτου εἰς τὸ κοινόν, καὶ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς, σφαγιάζουσα ἐαυτήν.

Ὁ ἡθοποιὸς ὀφείλει, ὅταν εὐρίσκεται εἰς τὴν σκηνὴν νὰ λησμονῇ ἐαυτὸν καὶ νὰ ἐνστερνίζηται οὐ μόνον τὸ μέρος, ὅπερ ὑποδύεται, ἀλλὰ καὶ τὸ ὅλον ἔργον παρακολουθῶν καὶ συμμετέχων ἀληθῶς εἰς τὴν ἐξέλιξιν αὐτοῦ. Ἡ καλίσθητικὴ τῆς δύναμις πολὺ καλὴ. Τὸν Στέφανον Τέμπλετς, σύζυγον τῆς Ἀδρεῖνης, ὑπεδύθη ὁ κ. Παπαστεφάνου μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν, εἰς ὅλας τὰς σκηνὰς ἐπαίξε πολὺ καλὰ καὶ μὲ ἀρκετὴν δύναμιν καὶ τέχνην. Τώρα, ἐὰν ἐντεῖνῃ περισσότερον τὰς δυνάμεις του καὶ δώσῃ περισσοτέραν ζωὴν καὶ νεῦρα εἰς τὴν κα-

θόλου ἐκτέλεσιν, ζωογονήσῃ δὲ τὴν ὑποκριτικὴν τοῦ δυναμὶν καὶ τέχνην, περιορίζων μόνον κατὰ τι τὰς κινήσεις τῶν χειρῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔργα σαλονίου, θὰ παίξῃ πολὺ καλλίτερα καὶ τελειότερα. Τὸν Φρειδερίκον ὑπεδύθη ὁ κ. Λούης μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν, ἐπιμέλειαν καὶ χάριν. Θὰ τοῦ συστήσω ὁμῶς, διότι εἶνε καλὸς ἡθοποιὸς καὶ θὰ γίνῃ ἀκόμη καλλίτερος, νὰ προσπαθῇ ὅταν εὐρίσκεται εἰς σαλόνι νὰ κρατῇ τὸ σῶμά του εὐθυτενέστερον καὶ εἰς φυσικωτέραν στάσιν, λησμονῶν ὅσον τὸ δυνατόν περισσώτερον, κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἐννοεῖται, τὰ εἰδυλιακὰ ἔργα, εἰς τὰ ὅποια ἐπιτρέπεται μικρά τις πρὸς τὰ ὀπίσω κλίσις τοῦ σώματος, λόγῳ τῆς ἐνδυμασίας, καὶ εἰς τὰ ὅποια παίζει ἐπίσης πολὺ καλὰ. Ἐτι δὲ νὰ μὴ περιορίξῃ τόσον πολὺ τὰς χεῖράς του, ἀλλὰ νὰ τὰς ἀφίνῃ ἐλευθέρως πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἀσταθῶν καὶ βεβιασμένων κινήσεων. Τὸν Βαλτάσαρ ὑπεδύθη ὁ κ. Κουκούλας σημειώσας μεγάλην ἐπιτυχίαν, ἰδίως δὲ εἰς τὴν σκηνὴν ἐκεῖνην, καθ' ἣν ὁδηγούμενος ὑπὸ τοῦ Φρειδερίκου εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Ἀδρεῖνης εἶνε μεθυσμένος. Εἰς τὴν σκηνὴν ταύτην ἐπαίξε μὲ μεγάλην τέχνην ἀναδειχθεὶς τέλειος, θριαμβεύσας, καὶ ἀποσπᾶσας—καὶ πολὺ δικαίως—τὰ ἐπανειλημμένα χειροκροτήματα τῶν θεατῶν. Εἰς τὴν σκηνὴν ὁμῶς ἐκεῖνην καθ' ἣν ἔρχεται εἰς τὸ φρενοκομεῖον πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ φίλου του Στεφάνου ἐπέτρεψε νὰ φανῇ περισσώτερον ὁ Φοῖβος Πλειάδης τῆς «οὐρᾶς τοῦ διαβόλου» ἀπὸ τὸν Βαλτάσαρ, ἐνισχύσας μάλιστα τοῦτο διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐκπνοφορίου καὶ τοῦ αὐτοῦ πῆλου τὰ ὅποια ἐφόρει. Καλὸν εἶνε ὁ ἡθοποιὸς ν' ἀποφεύγῃ τὰς τοιαύτας συναντήσεις, διότι τὸν ζημιώνουν πολὺ καὶ μάλιστα ἀφοῦ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ θιάσου καὶ ἐντὸς τῆς αὐτῆς περιόδου παίζεται ἡ «Οὐρά». Ἴσως πάλιν διότι ἦτο τοῦ . . . διαβόλου!! νὰ ἔπρεπε νὰ εἶνε καὶ αὕτη εἰς τὸ μέσον, ἀφοῦ . . . τόσες ἄλλες ἀνέμιχθησαν διὰ νὰ φθάσῃ ὁ Στέφανος εἰς τὸ φρενοκομεῖον!! Ἐτι δὲ νὰ εἶνε μετριοπαθέστερος, ὅταν τὸν ἀφίνῃ, ἀναχωρῶν ὁ Στέφανος, διάδοχόν του, ὑπὸ τὸν ζουρλομανδριάν του, διότι δὲν εἶνε τρελλός.

Τὸν Κρακόβερον ὑπεδύθη ὁ κ. Ρούσος μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν, ἐπιμέλειαν καὶ χάριν. Τὸν Μπρίσμαν, ἀδαμαντοπώλην, ὡς καὶ τὸν Κλάουμαν, διευθυντὴν τῆς ἀστυνομίας, ὑπεδύθη ὁ κ. Βεντούρας ἀρκετὰ καλὰ, ἐπαρουσίασε δὲ ἀμφοτέρους μὲ τὴν αὐτὴν ἀμφίεσιν καὶ κόμωσιν, μὲ τὴν διαφορὰν ὁμῶς, ὅτι ὡς ἀστυνομικὸς ἦτο... εὐθυτενέστερος τοῦ ἀδαμαντοπώλου! Ὁ ἡθοποιὸς ὀφείλει, ὅταν ὑποδύεται δύο μὴ συναντῶμενα εἰς τὸ αὐτὸ ἔργον πρόσωπα, νὰ μεταβάλληται, μεταβαίνων ἀπὸ τοῦ ἐνὸς προσώπου εἰς τὸ ἕτερον, ἄρδην κατὰ τε τὴν ἐνδυμασίαν κόμωσιν καὶ ψυμμίθιον. δι' αὐτὸν τοῦτον τὸν ἡθοποιὸν πρὸ παντός, διὰ τὸ ἔργον καὶ διὰ τοὺς θεατὰς, οἵτινες, νομίζοντες ὅτι ἐξακολουθεῖ τὸ αὐτὸ πρόσωπον νὰ ἐξέρχεται εἰς τὴν σκηνὴν, παρακολουθοῦν αὐτό, χωρὶς ὁμῶς καὶ νὰ ἐννοοῦν τί λέγει, ἀγνοοῦντες φυσικὰ τὴν ὑφ' ἣν παρουσιάζεται κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ιδιότητα καὶ οὕτω ἐπέρχεται σύγχισις τις, ὡς ἐν προκειμένῳ συνέβη, ἐκληφθέντος τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἀστυνομίας διὰ τὸν χρυσοχόον μὲ ἀστυνομικὰ ὁμῶς καθήκοντα προαχθέντα εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἐκτάκτως!

Εἰς τὸ προσεχές φύλλον θὰ συνεχίσωμεν περὶ τῶν ἄλλων προσώπων, τῶν λαβόντων μέρος εἰς τὴν Ἀδρεῖνην.

Κ. Γ. Μιχαλόπουλος.

Τύποις ΝΟΜΙΚΗΣ